

Si₂ a₂chen₄ ne₄ dsa₂ HEBREOS

*Ma₂dsia₅ Diú₄ jág₁ quian'₅₄ dsa₂ mi₂güíg₃, tē₂le₃
quian'₅₄ Ja₁ñi'₅₄*

1 'Lióng₂ ráun₂ ca₂juá'₂ Diú₄ jág₁ jmig₄ ma₂líg'₂
ca₂tsí'₃ dsa₂ can'₅₄ quián₂ jniog₄, tsá₃ ca₂ne₅₄ jág₁
ca₂'é₂ tē₂le₃ quian'₅₄ dsa₂ i₂ca₂chein₃. *2* La₁ jmig₄
jé₁ca₂tó'₂ rë₂në₃ në₃, ma₂ca₂juá'₂ tság₅ jniog₄ tē₂le₃
quian'₅₄ Ja₁ñi'₅₄ i₂ca₂jmo₃ ca₂le₃jé₃ a₂cha₂ mi₂güíg₃;
ján₃ bá₄ o₄gú₃ 'éi₂ ma₂dsia₃ ca₂le₃jé₃. *3* 'Éi₂ bá₄ i₂lín₅
i₂jlán'₁ i₂tág₅ quió'₅ Diú₄; 'éi₂ bá₄ i₂lín₅ nió'₄ tē₃dsón'₂
i₂jáng'₅ léi₄ 'a₂ lia'₂ lín₅ Diú₄. Ján₃ bá₄ lín₅ 'éi₂ i₂jmo₅ 'í₁
ca₂le₃jé₃ quian'₅₄ jág₁ bén₂ quió'₅. Cang₂ jme₁ca₂rín'₃
'éi₂ dsáu₁ jniog₄, jaun₂ ca₂guá₂ guei'₅₄ i₂juíg₃ con₂
Diú₄ tē₂le₃ gu₂ ne₁ ne₄ta₁ quió'₅.

*Ja₁ñi'₅₄ Diú₄ bá₄ i₂juin'₂ gué₄ lia'₂ con'₂ gué₄ ángeles
4 Ma₂ca₂lin₃ Ja₁ñi'₅₄ Diú₄ i₂juin'₂ gué₄ lia'₂ con'₂
gué₄ ángeles, ia₁ ma₂gue₃ quió'₅ jmei₂ a₂ma₂líin₅ ta₁
a₂dsen₅₄ gué₄ lia'₂ con'₂ gué₄ ángeles.*

5 Tsá₃ líg'₂ ca₂juá'₂ Diú₄ ca₂tsí'₃ ángeles quiáin₅
'i₁jan₂ le₂la₂:

Lín'₅ 'ne₂ chi'₂-guein₂ quiáng₃;
jmig₄ në₃ ma₂lín₅ jniá₂ n'éi'₅.^{*}
On₃ gué₄ 'i₁jan₂ ángel tsá₃ ca₂'iin₃ jua'₅₄ a₂juá'₂ le₂la₂:
Lén₂ jniá₂ jmei₂ 'éi₂,
'éi₂ gué'₂ lén₂ chi'₂-guein₂ quiáng₃.†

* *1:5* Salmo 2:7. † *1:5* 2 Samuel 7:14.

6 La₁ ja₁siá'₂ ně₃, lia'₂ con'₂ jme₁ca₂o₃jŋiai₃ Ja₁ŋi'₅₄
 i₂ne₅₄ mi₂güíg₃, jaun₂ juá'₂:
 Jui₁jme₂juag'₂ ca₂le₃jín₃ ángeles quián₅ Diú₄.†
 7 Jui₁lia'₂ tē₂le₃ quió'₅ ángeles gué'₂ juá'₂:
 Jmo₅ Diú₄ a₂lín₅ ángeles co₂'nió'₄ dsí₂,
 jmo₂₃ a₂lín₅ i₂jme₂ti₃ ne₅₄
 co₂'nió'₄ le₁tsí'₅₄ si₂.§
 8 La₁ jui₁lia'₂ tē₂le₃ quió'₅ Ja₁ŋi'₅₄ ně₃, juá'₂:
 Jiog₅ ca₂le₃jé₃ jmíg₄ ne₄ta₁ quián'₂ 'ne₂,
 Diú₄ quiáng₃.
 Quian'₅₄ jág₁ tí₅* qui₂dsí'₁ 'ne₂ 'éi'₃.
 9 A₂'niog'₂ 'ne₂ a₂tí₅, a₂'ŋia'₅₄ 'ne₂ a₂'lig'₅₄;
 'Uig₅₄ jaun₂, Diú₄ ně₃, Diú₄ quiáng'₂,
 ma₂ca₂chein'₃ 'ne₂
 ne₄ jui₅ quió'₅ ca₂le₃jín₃ ríng'₂,
 ca₂jmo₃ Diú₄ a₂rë₂rin₅ 'au'₂ a₂jmo'₂ 'io'₂.†
 10 Ján₃ bá₄ juá'₂:
 Lia'₂ ne₁, 'ne₂ Te₁gui'₅₄ quiáng₃,
 ca₂jmo'₅₄ 'uig₅₄ tag₄ mi₂güíg₃;
 guei'₅₄ i₂juíg₃ gué'₂ ně₃,
 ta₁ a₂ca₂lè₃ quian'₅₄ gog'₂ bá₄ jaun₂.
 11 A₂dsí₃ŋjí₂ ca₂le₃jé₃ a₂ně₅,
 la₁ 'ne₂ ně₃, con'₂ tan₅₄ bá₄ lín'₅ 'ne₂;
 rë₃'áu₂ a₂jaun₂ jui₁lia'₂ ni₁tsin'₅₄ dsa₂.
 12 A₂jóng'₅ a₂jaun₂ jui₁lia'₂ jé₁jón'₂ dsa₂ tsí₁'mí'₂.
 La₁ 'ne₂ ně₃, lia'₂ ma₂lín'₅ jaun₂ bá₄ 'ne₂.
 Tsá₃ o₁líg'₂ jmíg₄ dsiá₃ a₂chan'₂ 'ne₂.‡
 13 Tsá₃ líg'₂ ca₂juá'₂ Diú₄ ca₂tsí'₃ 'i₁jan₂ ángel le₂la₂:

† 1:6 Deuteronomio 32:43. § 1:7 Salmo 104:4. * 1:8 lit.

"Quian'₅₄ 'ma₂'i₅₄ dsau₅." † 1:9 Salmo 45:6-7. ‡ 1:12 Salmo 102:25-27.

Né₂ con₂ jniá₂ tē₂le₃ gu₃ ne₁,
 ca₂lia'₂ ca₂tě₂ jmi₄
 a₂tón'₁ jniá₂ dsa₂ i₂'iog₅₄ o₄tag'₄. §
14 Ia₁ lín₅ ángeles jme₂dsí₂ i₂jme₂'o₅₄ i₂chen₄
 a₂jme₂ti₃ ta₁ ne₄ i₂ca₂tín₂ gue₃ a₂lió₂ Diú₄.

2*Tion₅₄ 'nió'₅ tón'₂ dsa₂ jui₅*

1 'Uig₅₄ jaun₂ bá₄ tion₅₄ niog₅ tion'₂ jniog₄ jui₅
 'ñio₅ lín₃ gué₄, jág₁ a₂ma₂néi₁ jniog₄, ia₁jaun₂ tsá₃
 qui₂dsi₃cón'₅ jniog₄ jui₅.

2 Ia₁ chi₂jua'₂ tion₅₄ jme₁jme₂ti₃ dsa₂ 'éi'₃ jaun₂
 a₂ca₂quiog₂ Diú₄ ma₂líg'₂ tē₂le₃ quian'₅₄ ángeles
 quiáin₅, jaun₂ chi₂jua'₂ qui₂ca₂gue₃ dsa₂ uig₅ 'a₂
 con'₂ ca₂tín₂ jme₁ca₂'náu₂ dso₄, **3** ¿'a₂ bá₄ lia'₂ lé₂
 le₃lió₂ jniog₄ nē₁jua'₂ tsá₃ tion'₂ jniog₄ jui₅ jág₁ a₂ñí₄
 lë₃ quen₅ a₂lió₂ jaun₂? Ia₁ 'ñiog₅ bá₄ Te₁gui'₅₄ 'éi₂
 i₂ca₂juá'₂ le₂'uig₅₄ jág₁ a₂lió₂ jaun₂. Jaun₂ gué₄
 qui₂ca₂cué₃ jág₁ dsau₅ tság₅ jnia'₅₄ dsa₂ i₂ca₂nág₂.

4 Ján₃ bá₄ ca₂cué₃ Diú₄ jág₁ dsau₅ tē₂le₃ quian'₅₄
 léi₄ a₂dsi₃gó'₃ dsí₅ dsa₂ ca₂jmo₃ 'lióng₂ ráun₂, ján₃ bá₄
 tē₂le₃ quian'₅₄ Jme₂dsí₂ Jñió₅ i₂ma₂qui₂ma₂cuí₃
 jniog₄ le₂jau₂ le₂jau₂ lia'₂ con'₂ lë₅ a₂'nio₃ 'éi₂.

Ca₂lin₃ Jesú₂ lia'₂ lín₅ riin'₅₄

5 On₃jua'₅₄ o₄gú₃ ángeles ca₂dsia₃ mi₂güíg₃ a₂já₅,
 a₂'ë₂ jnia'₅₄.

6 La₁ia₁ cha₂ bá₄ caun₂ ja₁ma₂cué₅ dsa₂ jág₁ dsau₅
 le₂la₂;
 ¿I₂'ein₂ bá₄ dsa₂ mi₂güíg₃,

§ **1:13** Salmo 110:1.

a₂ŋí₄ lë₃ dsau'₂ 'au'₂ 'éi₂?
 J₂'ein₂ bá₄ tsí₁jon₂ dsa₂ mi₂güíg₃,
 a₂ŋí₄ lë₃ tón₂ 'ne₂ jui₅ 'éi₂?
 7 Ca₂jmoi'₅₄ ca₂tiá₂ mei'₂ gué₄
 con'₂ gué₄ ángeles quiáng'₂;
 la₁ ma₂ca₂jme₃juíin'₂, ma₂ca₂jmo'₅₄ a₂lín₅ i₂dsen₅₄
 gué₄,
 [ca₂dsiain'₅₄ a₂nio₃ gu₂ a₂ca₂jmo'₅₄ 'ne₂ quian'₅₄
 gog'₂,]*
 8 ma₂dsia'₅₄ 'ne₂ ca₂le₃jé₃ o₄tag₁₂.†
 Jaun₂ ně₃, jme₁ca₂dsia₃ Diú₄ ca₂le₃jé₃ o₄tag₄ dsa₂
 mi₂güíg₃, tsá₃ ma₂'e₂ cha₂ jua'₅₄ a₂tsá₃ niog₅ gu₂ 'éi₂.
 La₁ia₁ rë₂ně₃ ně₃, tsá₃ ma₂léi₄ gué₄ a₂niog₅ gu₂ 'éi₂
 le₃jé₃.
 9 La₁ia₁ jin₄ bá₄ jniog₄ Jesús i₂ca₂lin₃ ca₂tiá₂ mei'₂
 gué₄ con'₂ gué₄ ángeles, ca₂rë₃juíin'₂, ca₂liin₃ i₂dsen₅₄
 gué₄ ně₃ ia₁ ca₂i₃njií₂ uig₅ ne₄ 'mú₃, ia₁jaun₂ le₃cui'₅
 'mú₃ o₄quió'₄ ca₂le₃jín₃, ia₁ a₂'ua₁ dsí₅ Diú₄.
 10 Quió'₅ Diú₄ bá₄ le₃jé₃; të₂le₃ quian'₅₄ 'éi₂ ca₂lë₃
 le₃jé₃. Jaun₂ 'nio₃ Diú₄ chóin'₂ ca₂le₃jín₃ chi'₂-guein₂
 quiáin₅, a₂lén₂ 'éi₂ jláin'₁ co₂lë₅ quiain'₅₄. 'Uig₅₄ jaun₂,
 dsi₂ten₅₄ bá₄ a₂ca₂jme₃ñia₅ Diú₄ ca₂jme₃ñiai₂₃ Jesu-
 cristo të₂le₃ quian'₅₄ jmi₁uig₅ a₂ca₂i₃njií₂ jme₁ca₂niá₃
 jui₅ a₂lióin₂ 'éi₂.
 11 Ia₁ jui₁lia'₂ i₂jme₂jñió₃ quian'₅₄ i₂rë₂jñió₃ ně₃,
 jan₂ bá₄ Jmei₂ chan₂. 'Uig₅₄ jaun₂, tsá₃ gui'₅₄ Ja₁ñi'₅₄
 Diú₄ të'₂ dsa₂ 'éi₂ riin'₅₄.
 12 Le₂la₂ juá'₂ ne₄ si₂;
 'In₄ jniá₂ 'ne₂ jin₄ ríng'₃,

* 2:7 Chog₅₄ si₂ a₂dse₃ gué₄ tsá₃ le₁ton₅ jág₁ a₂to'₅₄ 'ñjío'₃ corchetes
 [le₂la₂]. † 2:8 Salmo 8:4-6.

te₂jë₄ ja₁le₁nj₁'₂ dsa₂
 'ë₅₄ jniá₂ son₅₄ a₂jme₁juag'₂ quiáng'₂.‡
 13 Ján₃ bá₄ juá'₂:

Caun₂ bá₄ 'ag₁₂ dsí₃ ja₁con₂ 'éi₂.§
 Con'₂ siá'₂ táng₃ juá'₂;
 ja₁lá₃ bá₄ chén'₅ jniá₂,
 ca₂lia'₂ ma₂quian'₅₄ chi'₂-guein₂
 i₂ma₂cuín₃ Diú₄ jniá₂.*

14 Jui₁lia'₂ ca₂tín₂ chi'₂-guein₂ jan₂ chog₅₄-jmei₂
 dsa₂ mi₂güíg₃ caun₂ jmi₂ 'ain₅₄, ján₃ bá₄ le₂në₅
 ca₂tín₂ Jesús caun₂ jmi₂ 'ain₅₄ quian'₅₄ dsa₂ mi₂güíg₃,
 ia₁jaun₂ të₂le₃ quian'₅₄ 'mú₃ quió'₅ lé₂ le₃lí'₂ ne₄ 'éi₂
 i₂io₅ bí₂ quió'₅ 'mú₃, co₂'nió'₄ le₃jua'₅₄ i₂së₃dsen₃.

15 Ján₃ bá₄ le₂jaun₂ ca₂jmo₃ ia₁jaun₂ lé₂
 le₃qui₂le₃chen'₂ dsa₂ i₂në₂jag₄ bá₄ i₂qui₂rë₂'ñe'₅₄,
 ia₁ca₂le₃jé₃ jmig₄ a₂chain₂, gó'₅ 'mú₃ quió'₅.

16 Ia₁ dsón'₂ bá₄ on₃hua'₅₄ jaun₂ ca₂guain₃ jua'₅₄
 a₂jme₃'oin₅₄ ángeles; ta₁ jaun₂ bá₄ ca₂guain₃
 a₂jme₃'oin₅₄ tsí₁jon₂ Abraham.

17 'Uíg₅₄ jaun₂, tion₅₄ bá₄ ca₂liin₃ ca₂le₃jé₃ jui₁lia'₂
 lí₅ dsa₂ mi₂güíg₃ riin'₅₄, ia₁jaun₂ dsióg₄ léin₂ jan₂
 jme₂dsa₂ dsen₅₄ i₂ñéi₂ dsí₅, i₂rë₂ti'₅₄ në₃, ia₁jaun₂
 jniá'₂ dsáu₁ dsa₂ të₂le₃ quian'₅₄ a₂jéin'₂ ne₄ Diú₄.

18 Jaun₂ jui₁lia'₂ ca₂ñág₃ uig₅ 'éi₂ jme₁ca₂caun₃
 Diú₄ táu₂, ján₃ bá₄ le₂në₅ qui'₅₄ jmig₄ jme₃'oin₅₄
 jui₁lia'₂ dsa₂ i₂cáun₂ dsa₂ táu₂.

3

Jesús bá₄ i₂dsen₅₄ guë₄ con'₂ guë₄ Moisés

‡ 2:12 Salmo 22:22. § 2:13 Isaías 8:17. * 2:13 Isaías 8:18.

1 Le₂jaun₂ 'nia'₂ rín'₅₄ jniog₄ i₂ma₂rë₂tson₄ quián₅ Diú₄, 'nia'₂ i₂ca₂tín₂ të₂ Diú₄ guei'₅₄ i₂juíg₃, dsiog₂'au'₂ 'nia'₂ Cristo Jesú_s i₂chen₄ quián₅ Diú₄, jáñ₃ bá₄ i₂lín₅ jme₂dsa₂ dsen₅₄ i₂'ín₅ jniog₄.

2 'Niog₅ Jesú_s ma₂ca₂rë₃ti'₅₄ ja₁con₂ Diú₄ i₂ca₂'ag₃ a₂jmo₃ ta₁ në₅, juí₁lia'₂ ca₂jme₃ti₃ Moisés con'₂ ta₁ jme₁chéin'₄ ja₁con₂ ca₂le₃jín₃ chi'₂-guein₂ quián₅ Diú₄.

3 La₁ia₁ ca₂tín₂ Jesú_s jme₃juag'₂ dsa₂ con'₂ gué₄ Moisés, juí₁lia'₂ quen₅ gué₄ dsa₂ i₂jmo₅ 'né₅ con'₂ gué₄ tsí₁'né₅ 'ñiog₅.

4 Juí₁lia'₂ caun₂ 'né₅, tion₅₄ bá₄ chan₂ i₂jmo₃; la₁ 'ñiog₅ bá₄ Diú₄ ca₂jmo₃ ca₂le₃jé₃ 'e₂ a₂cha₂.

5 Ca₂jme₃ti₃ Moisés ja₁con₂ ca₂le₃jín₃ chi'₂-guein₂ quián₅ Diú₄, con'₂ ta₁ a₂jme₁líin₄ ne₄ Diú₄, qui₂ca₂jáng'₃ jág₁ dsau₅ juí₁lia'₂ jág₁ quió'₅ Diú₄ a₂jme₁juá'₂.

6 La₁ia₁ Cristo në₃, rë₂ti'₅₄ bá₄ a₂lín₅ Ja₁ñi'₅₄ Diú₄ i₂chén'₅ ne₄ ca₂le₃jín₃ chi'₂-guein₂ quián₅ Diú₄. Chi'₂-guein₂ 'éi₂ lág₅ jniog₄ guio₅₄ në₁jua'₂ chan₂ jniog₄ tiá₂ a₂caun₂ 'ei₅ dsí₅ jniog₄, jmo₂ jniog₄ 'io'₂, ia₁ cha₂ a₂'ín₂ dsí₅ jniog₄ tag₃; a₂jaun₂ bá₄ 'io'₂ jein₂ jniog₄.

7 'Uíg₅₄ jaun₂, lë₅ juí₁lia'₂ juá'₂ Jme₂dsí₂ Jñió₅ ne₄ si₂:

Jmíg₄ në₃ në₁jua'₂ nag'₂ 'nia'₂ jág₁ quió'₅ Diú₄,

8 Tsá₃ lë₂jme₂uá'₂ 'nia'₂ 'au'₂

juí₁lia'₂ ca₂jmo₃ i₂lin₅₄ ca₂nau₂ 'nei₂ ca₂cain₃ táu₂ Diú₄ 'uë₃ co₂'ñiog₅ jaun₂.

9 Ja₁jaun₂ ca₂caun₃ táu₂ jniá₂

dsa₂ can'₅₄ quián'₂ 'nia'₂ ma₂líg'₂, o₁jnjia'₅₄ ma₂qui₂ma₂jág₃ ta₁ quió₃

ma₂të₂láu₃ ñi₂.
 10 'Uíg₅₄ jaun₂ ca₂jén₂ dsi₃
 quian'₅₄ dsa₂ i₂jme₁chan₂ jmi₄ jaun₂,
 jaun₂ ca₂juá'₃ jniá₂:
 “Con'₂ tan₅₄ bá₄ i₂nio₄ dsa₂ në₅
 qui₂dsi₂cón'₅ dsi₅,
 tsá₃ 'nio₃ le₃cuí'₅ jui₅ quió₃.”
 11 'Uíg₅₄ jaun₂ ca₂'ín₃ jniá₂ 'ñiό₃
 jme₁ca₂'í₃ 'nei₂ dsi₃,
 a₂tsá₃ dsi₁len₃ 'éi₂
 jua'₅₄ a₂jñia₃ ja₁con₂ jniá₂. *
 12 Rin'₅₄ jniog₄, jmo₄ 'nia'₂ 'í₁ ia₁jaun₂ 'i₁jan'₂ 'nia'₂
 tsá₃ le₃'ua'₂ dsi₅, jua'₅₄ a₂'nio₃ náu₃ cau₅ ja₁con₂ Diú₄
 jén'₃ ia₁ tsá₃ 'éin₂ jág₁ quió'₅.
 13 Të₂le₃ cuë'₅₄ 'nia'₂ bí₂ ríng'₂ le₂jang'₂ le₂jang'₂
 lia'₂ caun₂ jmi₄, tē₁lia'₂ jiog₅ “jmi₄ në₃” a₂ma₂juá'₂
 Si₂, ia₁jaun₂ 'i₁jan'₂ 'nia'₂ tsá₃ le₃'ua'₂ 'au'₂ tsá₃
 le₃gan'₂ 'nia'₂ quian'₅₄ dso₄.
 14 Ia₁ i₂ma₂quián₅ Cristo bá₄ jniog₄, në₁jua'₂
 ca₂tián₃ jniog₄ tē₂ jé₁ca₂tó'₂ caun₂ bá₄ 'ei₅ dsi₅ jniog₄
 jág₁ quió'₅ lia'₂ con₂ lë₅ jme₁ca₂rë₃ 'éin₂ le₂'uig₅₄.
 15 Juí₁lia'₂ ma₂në₂juá'₂:
 Jmi₄ në₃, në₁jua'₂ ca₂nei'₂ 'nia'₂
 jág₁ quió'₅ Diú₄,
 tsá₃ jme₁'ua'₂ 'nia'₂ 'au'₂,
 juí₁lia'₂ ca₂jmo₃ i₂lin₅₄
 ca₂nau₂ 'nei₂ ne₄ Diú₄. †
 16 ¿'Ein₂ éi₂ i₂ca₂nág₂ jág₁ quió'₅ Diú₄ jaun₂ ca₂nau₂
 'nei₂ cang₂ jaun₂? Ca₂le₃jín₃ dsa₂ i₂ca₂'uín₂ Moisés
 'uë₃ Egipto, i₂'éi₂ bá₄.

* 3:11 Salmo 95:7-11. † 3:15 Salmo 95:7-8.

17 ḡ'Ein₂ quian'₅₄ ca₂rë₃'né₃ Diú₄ con'₂ të₂láu₃ ñi₂? Quian'₅₄ dsa₂ i₂ca₂'náu₂ dso₄ bá₄, i₂ca₂dsan₃ 'uë₃ co₂'ñiog₅ jaun₂.

18 ḡJa₁con₂ 'ein₂ ca₂cuë₃ Diú₄ jág₁ quió'₅ a₂tsá₃ dsi₁lein₃ jua'₅₄ jñia₃ quiong'₅₄? Ja₁con₂ dsa₂ i₂tsá₃ ca₂nág₂ gau₂ jág₁ quió'₅ bá₄.†

19 Jaun₂ ne₄ jniog₄, le₂jaun₂ bá₄ ca₂i₃ñí₂: tsá₃ a₁jaun₂ ca₂i₃toin'₅₄, 'uig₅₄ ia₁ a₂tsá₃ ca₂rë₃'ein₂.

4

1 'Uig₅₄ jaun₂, të₁lia'₂ ron₅ guë₄ jág₁ a₂ma₂cuë₃ Diú₄ a₂dsi₁no₃ jniog₄ ja₁dsi₁jñia₁ ja₁coin₂, 'nió'₅ jmó₁ jniog₄ 'í₁ con'₂ tsá₃ ñó₅ në₁jua'₂ 'ein₂ 'nia'₂ tsá₃ ca₂tíng'₂ ja₁jaun₂.

2 Ia₁ ján₃ bá₄ le₂jaun₂ ma₂ca₂rë₃'é₂ jág₁ a₂lió₂ ja₁con₂ jniog₄ jui₁lia'₂ ma₂ca₂rë₃'é₂ ja₁con₂ 'éi₂; la₁ia₁ tsá₃ ta₁ ca₂jmo₃ co₂ñí₂ a₂ca₂nág₂ jág₁, 'uig₅₄ ia₁ a₂tsá₃ ca₂'an₂ dsí₅ jág₁ jaun₂ jua'₅₄ a₂ca₂rë₃'ein₂.

3 La₁ jniog₄ i₂ma₂ca₂rë₃'ein₂ në₃, dsi₁no₃ bá₄ jniog₄ dsi₁jñia₁₂ ja₁jaun₂ jui₁lia'₂ a₂ma₂juá'₂ Diú₄:

'Uig₅₄ jaun₂ ca₂'ín₃ jniá₂ 'ñíó₃,
jme₁ca₂'í₃ 'nei₂ dsi₃,
a₂tsá₃ dsi₁len₃ 'éi₂
jua'₅₄ jñia₃ ja₁con₂ jniá₂.*

La₁ia₁ ma₂ca₂'ío'₃ ta₁ quió'₅ Diú₄ ca₂le₃ ca₂'nio₃ mi₂güíg₃.

4 Ia₁cha₂ja₁juá'₂ ne₄ Si₂le₂la₂, a₂'é₂₃ jë₁ca₂të₂guio₃ jmíg₄: "Ca₂jñia₃ Diú₄ jë₁ca₂të₂guio₃ jmíg₄, jme₁ca₂lë₃

† **3:18** 'Nio'₂ ja₁ton₅ Números 14:22-23. * **4:3** Salmo 95:11; ján₃ bá₄ le₂në₅

ca₂le₃jé₃ ta₁ quió'₅."† 5 Con'₂ siá'₂ táng₃ juá'₂ ne₄ Si₂: "Tsá₃ dsi₁lein₃ jua'₅₄ a₂jŋia₃ ja₁con₂jniá₂."

6 La₁ jui₁lia'₂ chan₂ i₂lin₅₄ i₂'nió'₅ tón'₃ ja₁jaun₂, i₂sián'₂ guë'₂ tsá₃ ca₂i₁tion'₅₄ le₂jŋiá₅ jme₁ca₂nág₂ jág₁, 'uig₅₄ ia₁ a₂tsá₃ ca₂rë'₃'ein₂, 7 con'₂ siá'₂ ca₂tióng₃ Diú₄ caun₂jmig₄ ca₂juá'₂ të₂le₃ quian'₅₄ David 'lióng₂ njí₂ cang₂ jaun₂ ca₂të'₃ "jmig₄ në₃" jme₁ca₂juá'₂ ne₄ Si₂ jág₁ a₂ma₂ca₂juá'₂ le₂jŋiá₅:

Jmig₄ në₃ në₁hua'₂ ca₂nei'₂ 'nia'₂ jág₁ quió'₅ Diú₄, tsá₃ lë₁jme₂'uá'₂ 'nia'₂ 'au'₂.‡

8 Ia₁ jua'₅₄ mei'₂ guë₃ Josué ca₂cuë₃ caun₂ ja₁jŋia₃ dsa₂, tsá₃ jaun₂ jme₁juá'₂ Diú₄ cang₂ jaun₂ jme₁'ë₃ jmig₄ siá'₂.

9 Jaun₂ lë₃, lia'₂ ma₂cha₂ jaun₂ bá₄ jmig₄ sa₅₄ ja₁jŋia₅ dsa₂ juig₂ quián₅ Diú₄. 10 Ia₁ jui₁lia'₂ ca₂jŋia₃ Diú₄ ta₁ quió'₅ a₂ca₂jmo₃, ján₃ bá₄ le₂jaun₂ jui₁lia'₂ i₂dsi₃ton'₅₄ dsi₃jŋia₅₄ ja₁con₂ Diú₄, tí₂ ta₁ quió'₅, jŋia₃.

11 'Uig₅₄ jaun₂ 'nió'₅ 'niog'₅₄ jniog₄ jui₅ a₂quen'₂ bí₂ a₂dsi₁no₃ ja₁jaun₂, ia₁jaun₂ 'í₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ tián'₃ a₂cán₂ jui₅ a₂ca₂i₁nio₄ 'éi₂ a₂tsá₃ ca₂nág₂ gau₂ jág₁ quió'₅ Diú₄.

12 Ia₁ jén'₃ bá₄ jág₁ quió'₅ Diú₄, 'io₅ bí₂ në₃, 'ŋio₅ chen'₂ con'₂ guë₄ caun₂ ñi₁tág₂ 'mu₃ le₃tin₃ ton₂, dsi₂tia₃ ca₂të₂ né₃ jmo₅ le₁dso'₅₄ të₂dsí₅ dsa₂ quian'₅₄ jme₂dsí₂, jmo₅ le₁dso'₅₄ ja₁jón'₅ quian'₅₄ dsí₅ ñi₁mu₅ në₃, jme₂jŋia₅ ca₂le₃jé₃ 'e₂ dsi₂jilog₅ dsí₅ dsa₂, ca₂le₃jé₃ 'a₂lia'₂ lí₂ns₂ dsa₂ në₃.

13 Ca₂lia'₂ 'i₁caun₂ a₂ca₂jmo₃ Diú₄ tsá₃ lë₂ le₃'má₂ ne₄ 'éi₂; ca₂le₃jé₃ bá₄ rë₂jniá₂ rë₂na₄ ne₄ i₂dsi₁jang'₅₄ jniog₄ cuenta quián₂.

† 4:4 Génesis 2:2. ‡ 4:7 Salmo 95:7-8.

*Lín₅ Jesú_s Jme₂dsa₂ Dsen₅₄ i₂juin'*₂

14 Jaun₂ ně₃, jme₂dsa₂ dsen₅₄ i₂juin'₂ quián₂ jniog₄ lín₅ Jesú_s, Ja₁ŋi'₅₄ Diú₄, i₂ca₂uíg₂ guei'₅₄ i₂juíg₃. 'Uíg₅₄ jaun₂ 'nió'₅ caun₂ chan'₅₄ jniog₄ tiá₂ jág₁ a₂'éin₂ jniog₄.

15 On₃jua'₅₄ a₂tsá₃ lé₂ dsia₃ něi₂ dsí₅ jme₂dsa₂ dsen₅₄ quián₂ jniog₄ jě₁ma₂ca₂'uáu₂ jniog₄. Ia₁ ma₂ca₂caun₃ dsa₂ ca₂le₃jě₃ táo₂ quió'₅, jui₁lia'₂ cáun₂ dsa₂ táo₂ jniog₄, la₁ia₁ tsá₃ dso₄ ca₂'náu₂ 'éi₂.

16 Jaun₂ ně₃ ma₃ jme₁quián₄ jniog₄ caun₂ bá₄ 'ei₅ dsí₅ ca₂tě₂ ne₄ta₁ ja₁guá₄ Diú₄ i₂'ua₁ dsí₅, ia₁jaun₂ dsia₃ 'éi₂ něi₂ dsí₅, a₂jme₃'o₅₄ a₂'ua₁ dsí₅ jě₁ma₂ca₂rě₃'nió'₅ quián₂ jniog₄.

5

1 I₂rë₂quion'₅₄ jin₄ dsa₂ mi₂güíg₃ bá₄ le₂jan₂ le₂jan₂ jme₂dsa₂ dsen₅₄ a₂rë₂ 'in₄ a₂chéin'₅ ne₄ jág₁ o₄quió'₄ dsa₂ mi₂güíg₃ ne₄ Diú₄ ia₁jaun₂ jén'₃ jui₁lia'₂ 'e₂ 'nió'₅ jén'₃, a₂qui₃dsí₂in'₂ já₂ ně₃ o₄quió'₄ dsáu₁ dsa₂.

2 Jaun₂ jui₁lia'₂ jme₂dsa₂ le₂'éi₂, ján₃ bá₄ líin₅ dsa₂ mi₂güíg₃ a₂'uain₅₄; lé₂ bá₄ jme₃'ua₁ dsí₅ ja₁con₂ jui₁lia'₂ dsa₂ i₂tsá₃ něi₅, jui₁lia'₂ dsa₂ i₂ma₂i₂nio₄ cau₅ jui₅ ně₃.

3 'Uíg₅₄ ia₁ a₂líin₅ dsa₂ mi₂güíg₃ 'uain₅₄, tion₅₄ 'nió'₅ jén'₃ ne₄ Diú₄, lia'₂ o₄quió'₄ dsáu₁ 'njog₅ lia'₂ o₄quió'₄ dsáu₁ dsa₂ juig₂ táng₃.

4 I₁jan₂ tsá₃ lé₂le₃lén₂ ta₁ jué'₂ jaun₂ jua'₅₄ a₂le₃'iin₃ 'njog₅; tion₅₄ bá₄ 'nió'₅ 'ag₃ Diú₄ jui₁lia'₂ ca₂'iin₃ Aarón.*

* **5:4** Aarón: 'Nio'₂ ja₁ton₅ Éxodo 4:14.

5 Ján₃ bá₄ le₂në₅ lë₅ quian'₅₄ Cristo. Tsá₃ ca₂jme₃juíin₂ 'ñiog₅ jua'₅₄ ca₂'iin₃ 'ñiog₅ a₂léin₂ jme₂dsa₂ dsen₅₄; Diú₄ bá₄ ca₂'ag₃ ta₁ juë'₂ jaun₂. Jaun₂ ca₂juá'₂ Diú₄:

Lín'₅ 'ne₂ chi'₂-guein₂ quiáng₃;

Jmig₄ në₃ ma₂lín₅ jniá₂ ñéi'_{5.}†

6 Ján₃ bá₄ le₂në₅ juá'₂ ja₁siá'₂ táng₃:

Lín'₅ 'ne₂ jme₂dsa₂ con'₂ tan₅₄,

ca₂ne₅₄ lia'₂ jme₁lín₄ Melquisedec.‡

7 Lia'₂ con'₂ jme₁chan₂ Jesús mi₂güíg₃ la₂, ca₂mi₃ tiá₂ ne₄ Diú₄ Jmei₂, ca₂'o₃ a₂jme₁mi₂₃ tion₅₄ ne₄ 'éi₂ i₂'io₅ bí₂ a₂jme₁lió₂ ne₄ 'mú₃. Jaun₂ Diú₄ në₃ ca₂nág₂ bá₄ quió'₅, 'uig₅₄ ia₁ a₂ca₂nág₂ gau₂ jág₁ quió'₅ 'éi₂.

8 O₁jnia'₅₄ jme₁lín₄ Ja₁ñi'₅₄ Diú₄, ca₂rë₃tiín₃ a₂nag₃ gau₂ të₂le₃ quian'₅₄ uig₅ a₂ca₂i₃ñí₂.

9 Jaun₂ jme₁ca₂rë₃'ñia₅ quió'₅, jaun₂ guë₄ ca₂liin₃ 'uig₅₄ ja₁lión₂ co₂tan₅₄ ca₂le₃jín₃ i₂nag₅ gau₂ jág₁ quió'₅, **10** ia₁ Diú₄ bá₄ ca₂'ag₃ a₂léin₂ jme₂dsa₂ dsen₅₄ ca₂ne₅₄ lia'₂ jme₁lín₄ Melquisedec.

Go' në₁jua' ca₂tí₂ dsa₂ a₂'éin₂

11 'Lióng₂ bá₄ jág₁ le₂në₅ cha₂ a₂'nió'₅ jua'₅₄ jnia'₅₄, la₁ia₁ quian₅ ta₁ jua'₅₄ a₂jme₁tin₅ jnia'₅₄ 'nia'₂jág₁ në₅, ia₁ a₂ca₂lin₃ 'nia'₂ cang₄ dsei'₂.

12 Ma₂líg'₂ bá₄ ca₂rë₃'én'₂ 'nia'₂ jág₁; rë₂në₃ le₃jua'₅₄ a₂ma₂ca₂ting'₂ 'nia'₂ léng'₂ të₅. La₁ tion₅₄ bá₄ 'nió'₅ jme₃tag₅ táng₃ dsa₂ quian'₅₄ 'nia'₂ jág₁ 'ua₁ le₂'uig₅₄ quió'₅ Diú₄, në₂jag₄ bá₄ a₂'nió'₅ 'ag'₅₄ 'nia'₂ jmá'₃ dsi'₅₄, 'nió'₄ a₂jme₁quíg'₂ 'nia'₂ ñí₅.

† **5:5** Salmo 2:7. ‡ **5:6** Salmo 110:4.

13 Jaun₂ jui₁lia'₂ dsa₂ i₂'ín'₂ jmá'₃ dsi'₅₄, líin₅ jui₁lia'₂ líin₅ guein₂ i₂tsá₃ lin₄ tñ₂ jág₁ quió'₅ jui₅ co₂dsau₅.

14 Jui₁lia'₂ má₃ quió'₅ dsa₂ can'₅₄ ně₃, lë₅ jmá'₃ quió'₅ dsa₂ ma₂ron₂, quió'₅ dsa₂ i₂ma₂'en₅₄ dsí₅ i₂ca₂rë₃tín₃ i₂ca₂rë₃nji₅ na₂ jui₅ dse₃, na₂ jui₅ 'lig'₅₄ 'e₂.

6

1 Jaun₂ ně₃, jui₁dsiá₁ jniog₄ cau₅ jág₁ le₂'uig₅₄ quió'₅ Cristo a₂ma₂ca₂jme₁tag₅ jniog₄. Ma₃dsau₅₄ jniog₄ ne₄ jui₅ ia₁jaun₂ lén₂ jniog₄ dsa₂ ma₂ron₂. Tsá₃ ma₂'níó'₅ jua'₅₄ a₂quián₂ táng₃ jniog₄ 'uig₅₄ jág₁ jui₁lia'₂ jë₁jme₂tsín₃ dsa₂ dsí₅ a₂tsá₃ ma₂jmo₂₃ jui₁lia'₂ a₂jog₂₃ jui₅ 'mú₃, jui₁lia'₂ 'a₂ lia'₂ rë₂'én₂ dsa₂ jág₁ quió'₅ Diú₄ ně₃; **2** tsá₃ ma₃'níó'₅ jua'₅₄ caun₂ jme₁tag₅ jniog₄ jui₁lia'₂ a₂chon₅ dsa₂ jmi₂, jui₁lia'₂ a₂quiog₂ dsa₂ gu₂ ne₄ quió'₅ dsa₂, jui₁lia'₂ a₂jen'₅₄ dsa₂ jin₄ 'lag₄, on₃ gué₄ jui₁lia'₂ a₂qui₃dsí₅ Diú₄ 'éi'₃ co₂tan₅₄ ně₃.

3 Le₂jaun₂ jmó₁ bá₄ jniog₄, a₂dsau₅₄ ne₄ jui₅, chi₂jua'₂ jme₃'o₅₄ Diú₄.

4 Ia₁ jui₁lia'₂ dsa₂ i₂ma₂ca₂rë₃njí₂ dsí₅, dsa₂ i₂ma₂ca₂rë₃cuí₅ 'a₂ lia'₂ 'ua₁ dsí₅ Diú₄, dsa₂ i₂ca₂tín₂ jma₂me'₂ quió'₅ Jme₂dsí₂ Jñió₅, **5** dsa₂ i₂ma₂ca₂rë₃cuí₅ a₂dse₃ jág₁ quió'₅ Diú₄, dsa₂ i₂ma₂ca₂rë₃cuí₅ bí₂ quió'₅ mi₂güíg₃ a₂jiá₃; **6** ně₁jua'₂ ca₂i₃léin₂ táng₃ cau₅ jui₅, * tsá₃ ma₃lé₂ dsí₁te₁ jniog₄ jaun₂ jén'₃ táng₃ dsí₅, ia₁ ně₂jag₄ bá₄ a₂tioin₂₃ táng₃ cróg₄ Ja₁nji'₅₄ Diú₄ le₃quió'₅ guioin₅₄, jaun₂ chei'₂₃ të₃jin₄ dsa₂ ia₁jaun₂ cán₂ 'éi₂ o₂guí'₃.

* **6:6** 'Nio'₂ ja₁ton₅ 2 Pedro 2:21.

7 A₂lín₅ dsa₂ 'éi₂ lia'₂ lě₅ gua'₅₄ 'uë₃ a₂'ín₅ jmí₅ lia'₂ co₂ráun₂ téin₃ ne₄ quió'₅. Në₁jua'₂ ca₂rau₂ dse₃ gua'₅₄ 'uë₃ jaun₂ quió'₅ dsa₂ i₂ca₂jmo₃ ta₁ ja₁jaun₂, jaun₂ lé₂ le₃jmó'₂ ta₁ 'a₂ con'₂ ca₂rau₂, jaun₂ jme₃gu'₅₄ bá₄ Diú₄.

8 La₁ në₁jua'₂ ca₂'ia₂ ni₁taun₅ quian'₅₄ ni₁nau₂, jaun₂ tsá₃ ma₃ta₁ tí₄ 'uë₃ jaun₂; go'₂ a₂'é₂ Diú₄ ui₅. Jë₁ca₂tó'₂ jaun₂, dsí'₂ bá₄ dsa₂.

A₂'éin₂ bá₄jniog₄ jmo₅ a₂tióng₂ tiá₂

9 Rin'₅₄ jniog₄, o₁jnjia'₅₄ ma₂në₂juá'₅₄ jnia'₅₄ le₂në₅, caun₂ bá₄'ei₅ dsi₅ jnia'₅₄ a₂jmo'₂ 'nia'₂ dse₃ gué₄ con'₂ gué₄ a₂jaun₂, a₂chan'₅₄ 'nia'₂ tiá₂ jág₁ a₂lión'₂ 'nia'₂.

10 Ia₁ dse₃ bá₄ dsi₅ Diú₄, tsá₃ jua'₅₄ a₂dsi₃'én₂ dsí₅ ca₂le₃jé₃ a₂ma₂jmo'₅₄ 'nia'₂, quian'₅₄ ca₂le₃jé₃ 'a₂ lia'₂ lě₅ a₂'nió'i₃, a₂rë₂jníá₂ ia₁ a₂ma₂jme₂on'₅₄ 'nia'₂ dsa₂ rin'₅₄ jniog₄ i₂'én₂, jui₁lia'₂ caun₂ jmo'₂ 'nia'₂ rë₂në₃.

11 'In₅ bá₄ dsi₅ jnia'₅₄ a₂jmo'₂ 'nia'₂ le₂jaun₂ a₂dsen₅₄ 'au'₂ le₂jang'₂ le₂jang'₂ ca₂të₂ jë₁ca₂tó'₂, ia₁jaun₂ lén'₄ 'nia'₂ co₂ñei'₅₄ ca₂le₃jé₃ a₂'ín₂ 'au'₂ 'nia'₂.

12 Tsá₃ 'niog₂jnia'₅₄ jua'₅₄ a₂le₃juín'₃ 'nia'₂, la₁ të₂le₃ o₁nó'₅ 'nia'₂ ne₄ juí₅ quió'₅ dsa₂ i₂ma₂'én₂ i₂ma₂juín'₂ dsi₅ në₃ jaun₂ ca₂tiín₂ a₂dse₃ lia'₂ con'₂ lě₅ jág₁ quió'₅ Diú₄ a₂ma₂cué₃.

13 Lia'₂ con'₂ jme₁ca₂cué₃ Diú₄ jág₁ quió'₅ ca₂cué'₃ Abraham, ca₂'ín₃ 'ñiog₅, ia₁ ca₂lia'₂ 'i₁jan₂ i₂sián'₂ tsá₃ jme₁chan₂ i₂juín'₂ gué₄ jua'₅₄ i₂'ín₃.

14 Jaun₂ ca₂juá'₂: "Të₃dsón'₂ bá₄ jme₁gu'₅₄ jniá₂ 'ne₂ 'ñio₅ líñ₃, jaun₂ cuín₄ jniá₂ 'ne₂ juín₅ tsí₁jon₂."[†]

15 Juín'₂ bá₄ dsi₅ Abraham ca₂jnjia₃, jaun₂ ca₂gue₃ bá₄ lia'₂ con'₂ lě₅ jág₁ a₂jme₁ma₂cué₃ Diú₄.

[†] **6:14** Génesis 22:17.

16 Ju*í*lia'₂ jë₁'in₅ dsa₂ mi₂güíg₃ Diú₄, 'in₂₃ ju*í*lia'₂ i₂lín₅ i₂juin'₂ con'₂ gué₄ guioin₅₄, a₂jáng'₅ jág₁ dsau₅ a₂dsón'₂ bá₄ tí₅ jág₁, jaun₂ co₂në₅ bá₄ dsan₂ mi'₅₄ a₂niói'₅ quian'₅₄ riin'₅₄.

17 Ján₃ bá₄ le₂në₅ ca₂jmo₃ Diú₄ ia₁ a₂jme₁'nio₃ jme₃jnia₅ ja₁con₂ dsa₂ i₂ca₂tín₂ gue₃ lia'₂ con'₂ lë₅ jág₁ a₂ca₂cuë₃, a₂tsá₃ jme₂tsíin₃ 'a₂ lia'₂ dsi₂jiog₅ dsi₅ jmo₃ ja₁coin₂. Ca₂ 'in₃ 'ŋiog₅ ca₂jáng'₃ jág₁ dsau₅ a₂dsón'₂ bá₄ tí₅ jág₁ quió'₅ a₂ma₂cuë₃.

18 Jaun₂ në₃, të₂le₃ quian'₅₄ tñ₃ ne₅₄ jág₁ në₅ a₂tsá₃ lé₂ le₃tsín₃ a₂tsá₃ lé₂ le₃jmo₃ Diú₄ të₂jíin₁, (co₂'nió'₄ le₃jua'₅₄ jág₁ a₂ca₂cuë₃ Diú₄, quian'₅₄ jág₁ a₂ca₂'iin₃ 'ŋiog₅), jaun₂ guéi₁ bá₄ jniog₄ lián'₂ bén₂ ju*í*lia'₂ jniog₄ i₂ma₂cuïng₅₄ a₂dsi₁lion₅₄ ja₁coin₂, ia₁jaun₂ chan'₅₄ jniog₄ tiá₂ jág₁ a₂'in₂ dsi₅ jniog₄.

19 A₂bén₂ bá₄ jág₁ jaun₂ a₂jmo₅ a₂tióng₂ tiá₂ të₂dsi₅ jniog₄, ju*í*lia'₂ bén₂ ni₁'lá'₂ quió'₅ ni₁barco jë₁ma₂ca₂quian₃ tiá₂ ca₂të₂ 'uig₅₄ jmi₁ŋí'₄. Jág₁ a₂'in₂ dsi₅ jniog₄ jaun₂, a₂'í₂ bá₄ ca₂të₂ ja₁jñiό₅ gué₄ ca₂të₂ 'ñiό'₃ 'mi'₂ jñiό₅, **20** ja₁ca₂'í₃ Jesús o₄quián₂ jniog₄, ca₂dsiáin'₃ ne₄ ju*í*5 quián₂ jniog₄, ia₁ a₂ca₂liín₃ jme₂dsa₂ dsen₅₄ co₂tan₅₄, ca₂ne₅₄ lia'₂ jme₁lín₄ Melquisedec.

7

Lín₅ Jesús jme₂dsa₂ ca₂ne₅₄ lia'₂ jme₁lín₄
Melquisedec

1 Melquisedec 'éi₂ në₃ jme₁lín₄ rag₅₄ quián₅ juig₂ Salem, jme₁lín₄ jme₂dsa₂ në₃ quián₅ Diú₄ i₂juin'₂ gué₄ lin₃. Lia'₂ con'₂ jme₁ca₂jón'₃ Abraham jme₁ca₂lí'₃ 'nei₂ a₂ca₂jmo₃ quian'₅₄ rag₅₄ sián'₂,

jaun₂ ca₂o₃'in₃ Melquisedec ca₂jme₃quiong⁵⁴
ca₂jme₃gu⁵⁴ quió⁵.

2 Ca₂cué₃ Abraham ca₂cué₃ Melquisedec caun₂
qui⁵⁴ a₂guia₃ con² tí₅ a₂ca₂lí₃ jë₄ 'nei₂. Le₂ne₁,
jág₁ lia₂ chen₂ Melquisedec co₂'nió⁴ le₃jua⁵⁴, Rag⁵⁴
Dsen₃; jaun₂ táng₃, ia₁ a₂jme₁líin₄ rag₅₄ quián₅ juig₂
Salem, ja₁'nió⁴ le₃jua⁵⁴, ja₁'ei₅ tei₄, jáñ₃ bá₄ le₂jaun₂
jein₅ jág₁, rag₅₄ ja₁'ei₅ tei₄.

3 Tsá₃ jág₁ cha₂ jua⁵⁴ chan₂ jmei₂ on₃ gué² chog⁵⁴,
on₃ gué² dsa₂ can⁵⁴ quián₅; jáñ₃ bá₄ tsá₃ jág₁ cha₂
'e₂ jmig₄ ca₂ré₃cháin₃, on₃ gué₄'e₂ jmig₄ ca₂join₃ ně₃.
Jaun₂ caun₂ líin₅ jme₂dsa₂ co₂tan₅₄ lia² líin₅ Ja₁ñj¹₅₄
Diú₄.

4 Ně₃ ně₃, quion₂ 'nia² 'Í₁, 'ñio₅ líin₃ jme₁juin²
Melquisedec, ca₂lia² jñia₅ 'ñiog₅ Abraham, dsa₂
juin² quián₂ jniog₄, ca₂cué³ 'éi₂ caun₂ qui⁵⁴ a₂guia₃
con² tí₅ a₂ca₂lí₃ quió⁵ rag₅₄ jë₄ 'nei₂.

5 Dsau₅ bá₄, lia² con² lë₅ 'Éi³ quió⁵ Moisés
ně₃, jui₁lia² dsa₂ tsí₁jon₂ Leví i₂ca₂lin₃ ta₁ quió⁵
jme₂dsa₂, ca₂tíin₂ cán₂ caun₂ qui⁵⁴ a₂guia₃ quió⁵
dsa₂ juig₂ ca₂le₃jé₃ a₂jme₁cha₂ quió⁵, o₁jñia⁵⁴
jme₁líin₄ dsa₂ tsí₁jon₂ Abraham ríin⁵⁴, jui₁lia²
líin₅ guioin₅₄ táng₃.

6 La₁ia₁ Melquisedec ně₃, o₁jñia⁵⁴ gué₄ tsá₃
jme₁líin₄ tsí₁jon₂ Leví, ca₂gue₃ caun₂ qui⁵⁴
a₂guia₃ quió⁵ Abraham, ca₂jme₃gu⁵⁴ ně₃ quió⁵
i₂jme₁ma₂ca₂gue₃ jág₁ a₂ma₂cué₃ Diú₄.

7 Tsá₃ 'ein₂ lé₂ le₃juá² a₂tsá₃ tí₅ jág₁ la₂: A₂juin²
gué₄ dsa₂ i₂jme₂gu⁵⁴ con² gué₄ dsa₂ i₂gue₅
a₂jme₂gu⁵⁴ jaun₂.

8 Jaun₂ jin₄ jniog₄, ju*ı*lia'₂ i₂gue₅ caun₂ qui'₅₄ a₂guia₃ lín₅ dsa₂ i₂dsan₂; la₁ia₁ tē₂le₃ quió'₅ Melquisedec juá'₂ ne₄ Si₂ 'iin₂₃ 'éi₂ nē₂jag₄ bá₄ jan₂ dsa₂ i₂caun₂ chan₂.

9 Mei'₂ tsá₃ lé₂ le₃jua'₅₄, ju*ı*lia'₂ Leví quian'₅₄ le₃jín₃ jme₂dsa₂ ts*ı*jon₂ 'éi₂, ju*ı*lia'₂ i₂gue₅ qui'₅₄ a₂guia₃ rē₂nē₃, já₃ bá₄ ca₂quí₃ caun₂ qui'₅₄ a₂guia₃ ja₁con₂ Melquisedec jme₁ca₂quí₃ Abraham, **10** ia₁ co₂'nió'₄ a₂jme₁ma₂lín₅ bá₄ Leví ts*ı*jon₂ Abraham o₁jnia'₅₄ gué₄ tsá₃ jme₁ma₂chain₂, lia'₂ con'₂ jme₁ca₂cué₃ Abraham qui'₅₄ a₂guia₃ ca₂cué'₃ Melquisedec.

11 Ca₂gue₃ dsa₂ juig₂ Israel 'Éi'₃ tē₂le₃ quian'₅₄ jme₂dsa₂ levitas, i₂lín₅ ts*ı*jon₂ Aarón. Jaun₂ nē₃, jua'₅₄ mei'₂ gué₃ 'éi₂ ca₂tió'₃ jmo₃ a₂ma₂ron₂ dsa₂ tē₂le₃ quian'₅₄ 'Éi'₃ jaun₂, jaun₂ tsá₃ jme₁ma₃'nió'₅ jua'₅₄ a₂jme₁rē₃jníá₂ táng₃ jan₂ jme₂dsa₂ sián₂ i₂ca₂ne₅₄ ju*ı*lia'₂ Melquisedec, on₃jua'₅₄ ju*ı*lia'₂ Aarón.

12 Ia₁ jé₁rē₂tsín₃ ta₁ quió'₅ jme₂dsa₂, já₃ bá₄ le₂jaun₂ 'nió'₅ le₃tsín₃ 'Éi'₃ já₃.

13 Te₁gui'₅₄ quián₂ jniog₄ nē₃, ju*ı*lia'₂ juá'₂ Si₂ le₂nē₅ 'iin₂₃ 'éi₂, a₂téin₅ ts*ı*jon₂ sián₂', jaun₂ 'i₁jan₂ i₂tén₅ ts*ı*jon₂ 'éi₂ tsá₃ ma₂lín₅ ta₁ quió'₅ ne₄chei₂.

14 Ia₁ ne₄ bá₄ jniog₄, a₂ca₂rē₃chán₃ Te₁gui'₅₄ quián₂ jniog₄ a₂lín₅ jan₂ ts*ı*jon₂ quián₅ Judá. La₁ tsá₃ 'e₂ ca₂juá'₂ Moisés 'iin₂₃ ts*ı*jon₂ 'éi₂ jme₁ca₂dsia₃ a₂'é₂₃ ju*ı*lia'₂ ta₁ quió'₅ jme₂dsa₂.

15 'Nio₅ gué₄ rē₂ léi₄ táng₃ jme₁ca₂rē₃jníá₂ jan₂ jme₂dsa₂ sián₂ i₂lín₅ ju*ı*lia'₂ Melquisedec, **16** tsá₃ ca₂liin₃ jme₂dsa₂ 'uig₅₄ ia₁ a₂quií'₅ 'Éi'₃ a₂juá'₂ 'ein₂

tsi₁jon₂ 'nió'₅ jiá₃, jŋia'₅₄ lia'₂ a₂lín₅ jme₂dsa₂ 'uig₅₄
bí₂ quió'₅ jme₂dsí₂ a₂tsá₃ lé₂ dsi₃'én₂.

¹⁷ Ia₁ le₂la₂ bá₄ juá'₂ Diú₄ 'iin₂₃ 'éi₂:
lín₅ 'ne₂ jme₂dsa₂ con'₂ tan₅₄,

ca₂ne₅₄ lia'₂ jme₁lín₄ Melquisedec.*

¹⁸ Jaun₂ ně₃, co₂ŋei'₅₄ ca₂'ná₂ 'Éi'₃ a₂jme₁lě₄
le₂jŋiá₅, ia₁ a₂tsá₃ jme₁bén₂, a₂tsá₃ ta₁ tí₄ ně₃.

¹⁹ Ia₁ tsá₃ ca₂tió'₃ 'Éi'₃ jua'₅₄ a₂jme₃ 'ŋiai₂₃ ta₁. Të₂le₃
ca₂rë₃chá₃ quián₂jniog₄ caun₂jág₁ a₂dse₃ gué₄ a₂'iñ₂
dsi₅ jniog₄, të₂le₃ quian'₅₄ a₂lé₂ jme₁quián₄ jniog₄
ja₁con₂ Diú₄.

²⁰ Tsá₃ ca₂cuë₃ Diú₄ jág₁ jaun₂ quió'₅ a₂'iñ₂ dsi₅
jniog₄ jua'₅₄ tsá₃ ca₂'iin₃ 'ŋiog₅. Juí₁lia'₂ jme₂dsa₂
le₂jŋiá₅ ně₃, ca₂lín₃ ta₁ jaun₂ la₁ia₁ on₃jua'₅₄ chan₂
'ein₂ ca₂'iñ₃ Diú₄ jme₁ca₂'ag₃.

²¹ La₁ të₂le₃ quió'₅ Te₁gui'₅₄ quián₂jniog₄ ně₃,
chan₂ jan₂ i₂ca₂'iñ₃ Diú₄ jme₁ca₂lín₃ jme₂dsa₂. Ia₁
ne₄ Si₂ juá'₂ tsí'₅ 'éi₂:

Ca₂'iñ₃ Diú₄ 'ŋiog₅,
jaun₂ tsá₃ lé₂ jme₃tsíiñ₃ dsi₅:

"Lín₅ 'ne₂ jme₂dsa₂ con'₂ tan₅₄,
[ca₂ne₅₄ lia'₂ jme₁lín₄ Melquisedec].†

²² 'Uig₅₄ jaun₂, Jesús bá₄ i₂jmo₅ 'í₁ jág₁ a₂ma₂lf'₅₄
a₂dse₃ gué₄ jaun₂.

²³ Juí₁lia'₂ jme₂dsa₂ i₂ca₂rë₃chán₃ gua'₅₄ 'uë₃ ně₃,
juíñ₅ca₂lín₃, ia₁ tsá₃ ca₂cuë₃ 'mú₃jmig₄ jua'₅₄ caun₂
lín₅ ta₁ jaun₂.

* ^{7:17} Salmo 110:4. Chog₅₄ si₂ a₂dse₃ gué₄ tsá₃ le₁ton₅ jág₁ a₂tio'₅₄
'ŋió'₃ corchetes [le₂la₂]. † ^{7:21} Salmo 110:4. Chog₅₄ si₂ a₂dse₃ gué₄
tsá₃ le₁ton₅ jág₁ a₂tio'₅₄ 'ŋió'₃ corchetes [le₂la₂].

24 La₁ 'uig₅₄ ia₁ a₂chan₂ Jesú_s co₂tan₅₄ ně₃, jaun₂ con'₂ tan₅₄ bá₄ líin₅ ta₁ jme₂dsa₂.

25 'Uig₅₄ jaun₂ lé₂ le₃lioín₂ co₂ŋei'₅₄ le₃jín₃ i₂jme₂quián₃ ja₁con₂ Diú₄ tē₂le₃ quian'₅₄ 'éi₂, ia₁ chain₂ co₂tan₅₄ a₂qui₃mi₃ ne₄ Diú₄ o₄quió'₄ le₃jín₃ 'éi₂.

26 Jaun₂ ně₃, dsi₂ten₅₄ bá₄ a₂líin₅ Jesú_s jme₂dsa₂ dsen₅₄ i₂jme₁'nió'₅ quián₂ jniog₄. 'Éi₂ bá₄ i₂jñiò₅, 'i₁caun₂ a₂'lig'₅₄ tsá₃ 'e₂ cha₂ ja₁coin₂, on₃ guë'₂ dso₄ rē₂cáin'₄, i₂rē₂jñia'₅₄ cau₅ tsá₃ quiain'₅₄ dsa₂ i₂'no₅ dso₄, i₂ca₂ron'₂ guë₄ ḥei₅ con'₂ guë₄ guei'₅₄ mi₂güíg₃.

27 Tsá₃ líin₅ lia₂' líin₅ jme₂dsa₂ dsen₅₄ sián'₂. Tion₅₄ 'nió'₅ qui₂jme₃dsiain₂₃ já₂a₂jén'₅ ne₄ Diú₄ lia₂' caun₂ jmi₄, o₄quió'₄ dsáu₁ guioin₅₄ le₂jñiá₅, jaun₂ guë₄ o₄quió'₄ dsáu₁ dsa₂ juig₂. La₁ia₁ Jesú_s ně₃ co₂ráun₂ tan₅₄ bá₄ ca₂jmo₃ jme₁ca₂jéin'₂ 'ηiog₅.

28 Jaun₂ Si₂ 'Éi'₃ quió'₅ Moisés ně₃, 'iin₂₃ dsa₂ mi₂güíg₃ 'uan₅₄ a₂léin₂ jme₂dsa₂ dsen₅₄. La₁ cang₂ guë₄ jaun₂, ca₂cuë₃ Diú₄ jág₁ quió'₅ ca₂'iin₃ 'ηiog₅ jme₁ca₂'iin₃ Ja₁ŋi'₅₄ a₂lén₂ 'éi₂ jme₂dsa₂ dsen₅₄ con'₂ tan₅₄ ia₁ ca₂jme₃'ŋai₂₃ co₂ŋei'₅₄.

8

Jesú_s bá₄ i₂chén'₅ ne₄ jág₁ 'mí₂ a₂li'₅₄ quian'₅₄ Diú₄

1 A₂la₂ bá₄ jág₁ dsen₅₄ guë₄ a₂ma₂ja₂náu₅ jnia'₅₄ jua'₂: a₂chan₂ bá₄ jan₂ jme₂dsa₂ dsen₅₄ le₂'éi₂ quián₂ jniog₄, i₂ma₂ca₂guá₂ tē₂le₃ gu₂ ne₁ ne₄ta₁ quió'₅ Diú₄ guei'₅₄ i₂juig₃.

2 Ján₃ bá₄ jme₂ti₃ a₂líin₅ jme₂dsa₂ dsen₅₄ dsi₂néi₂ guá'₅ jñiò₅ tē₃dsón'₂ a₂ca₂chi'₃ 'ηiog₅ Te₁gui'₅₄, on₃hua'₅₄ a₂ca₂jmóg'₃ dsa₂ mi₂güíg₃.

³ Le₃jín₃jme₂dsa₂dseñ₅₄rë₂'iin₁ia₁jaun₂qui₃jén' ₃e₂cué'₃Diú₄, qui₃dsíin'₂já'₂né₃ne₄Diú₄. 'Uig₅₄jaun₂tion₅₄'nió'₅a₂cha₂caun₂'e₂a₂jén'₃Jesucristo ne₄'éi₂.

⁴ Jua'₅₄mei'₂gué₃'éi₂né₃, 'ein₅₄gua'₅₄'uë₃, on₃gué'₂jme₁léin₂jme₂dsa₂, ia₁chan₂bá₄gué₄jme₂dsa₂i₂qui₂jén'₅'e₂cué₃lia'₂con'₂lë₅qui'₅Si₂'Éi'₃quió'₅Moisés.

⁵ Jme₂dsa₂la₂né₃jme₂tí₃ta₁a₂líin₅, dsi₂néi₂guá'₅, a₂lë₅nió'₄a₂rë₂'uin₄quió'₅ja₁jñiò₅a₂cha₂guei'₅₄i₂juíg₃; a₂lë₅co₂'nió'₄'en'₂a₂cué₅léi₄quió'₅a₂ma₂já₅. Ma₂ne₄bá₄jniog₄a₂rë₂'uin₄bá₄jaun₂, ia₁lia'₂con'₂jme₁ma₂chi'₃Moisés guá'₅tabernáculo jaun₂, ca₂juá'₂Diú₄: "Jag₄de'₂tion'₂jui₅jmo₄con'₂lë₅nió'₄a₂ca₂ë₃jniá₂ne₄má'₂."*

⁶ La₁ia₁jme₂dsa₂dseñ₅₄quián₂jniog₄gué'₂né₃, ma₂ca₂ió'₃ta₁a₂jlá'₁gué₄lin₃. Ján₃bá₄le₂né₅a₂jlá'₁gué₄lin₃jág₁a₂li'₅₄a₂chén'₅'éi₂ne₄, ia₁a₂io₅'uig₅₄bén₂a₂dse₃gué₄a₂lë₅jág₁a₂ma₂cué₃Diú₄.

⁷ Ia₁jaú'₅₄mei'₂gué₃jág₁a₂jme₁li'₅₄le₂'uig₅₄tsá₃'e₂jme₁'nió'₅, jaun₂tsá₃'uig₅₄cha₂jua'₅₄a₂jme₁lé₂jág₁jé₁ca₂té₂táng₃.

⁸ Ia₁Diú₄né₃ca₂dsó'₂ja₁con₂dsa₂'éi₂caun₂a₂tsá₃rë₂'ñia₅, jaun₂ca₂juá'₂:

Jiá₃caun₂jmi₄, juá'₂Te₁gui'₅₄,

a₂jmo₅₄jniá₂caun₂jág₁'mí₂a₂li'₅₄quian'₅₄dsa₂juig₂Israel

quian'₅₄dsa₂juig₂Judá né₃.

⁹ On₃jua'₅₄a₂lé₂lia'₂lë₅jág₁jme₁ca₂jmo₃jniá₂quian'₅₄dsa₂can'₅₄quiáin₅lia'₂con'₂jmi₄jme₁ca₂té₅₄jniá₂

* ^{8:5} Éxodo 25:40.

ca₂jmá'₃ gu₂ ca₂'u₃in'₅₄ 'uë₃ Egipto.
 La₁ tsá₃ ca₂jme₃ti₃ con'₂ lë₅ jág₁ quió₃
 a₂jme₁ca₂jmo₃ jniá₂ quiain'₅₄.
 'Uig₅₄ jaun₂ bá₄ ca₂téin₃ jniá₂,
 juá'₂ Te₁gui'₅₄.
 10 Jág₁ a₂jmo₅₄ jniá₂ quian'₅₄ dsa₂ juig₂ Israel
 jë₁ma₂nj₂ jmi₄ jaun₂ lé₂ le₂la₂, juá'₂ Te₁gui'₅₄:
 Co₅₄ jniá₂ 'éi'₃ quió₃ ja₁i₄ dsi₄ dsa₂.
 Ján₃ bá₄ le₂jaun₂ taun₅₄ jniá₂ né'₃ të₂dsí₅.
 Jaun₂ gué₄ lén₂ jniá₂ Diú₄ quiáin₅,
 dsa₂ 'éi₂ gué₂ né₃ léin₂ dsa₂ juig₂ quiáng₃.
 11 Tsá₃ 'nió'₅ jua'₅₄ jme₃tiin₂₃
 le₂jan₂ le₂jan₂ dsa₂ go₅₄, on₃ gué'₂ riin'₅₄,
 ia₁jaun₂ le₃cuin₂₃ Te₁gui'₅₄,
 ia₁le₃jín₃ bá₄ le₃cuig₅ jniá₂
 lia'₂ i₂me'₂ gué₄ lia'₂ i₂juin'₂ né₃.
 12 Jniá₂ né₃ a₂njéi₂ dsi₃ 'éng₄
 le₃jé₃ a₂'lig'₅₄ a₂qui₂rë₂cáin'₄,
 lia'₂ o₁lig'₂ jmi₄ tsá₃ ma₃dsiog'₂ dsi₃
 dsáu₁ dsa₂,†
 13 Ju₁lia'₂ jë₁'ë₅ Diú₄ jág₁ 'mí₂ a₂li'₅₄, co₂'nió'₄
 a₂jmo₂₃ a₂tsá₃ ma₃ta₁ tí₄ jág₁ a₂jme₁li'₅₄ le₂'uig₅₄.
 Ju₁lia'₂ a₂tsá₃ ta₁ tí₄ né₃, a₂ma₂'ei₅ ne₄ lë₂ gui'₅₄,
 a₂ma₂ja₂quián₃ dsi₃'én₂ bá₄ jaun₂.

9

*Guá'₅ a₂cha₂ gua'₅₄ 'uë₃ la₂, quian'₅₄ guá'₅ a₂cha₂
 guei'₅₄ i₂juíg₃*
 1 Në₃ né₃, ju₁lia'₂ jág₁ a₂jme₁li'₅₄ le₂'uig₅₄,
 jme₁quian'₅₄ 'éi'₃ ju₁lia'₂ 'a₂ lia'₂ jme₃ti₃ dsa₂ ne₄

† 8:12 Jeremías 31:31-34.

Diú₄, jáñ₃ bá₄ jme₁cha₂ caun₂ ja₁jñiό₅ a₂ca₂jmo₃ dsa₂ mi₂güíg₃. ² Juí₁lia'₂ guá'₅ tabernáculo jaun₂: dsi₂néi₂ le₂'uig₅₄ jaun₂ jme₁chí'₄ ni₁jñí₁ a₂le₁dsi₅₄ tag₄ ja₁le₁guí'₂ si₂, quian'₅₄ ni₁mesa ja₁niog₅ i₁jñí'₄ jñiό₅; "ja₁jñiό₅" jme₁chei₂ dsi₂néi₂ le₂'uig₅₄ jaun₂. ³ Le₃co'₅₄ 'mi'₂ cortina ja₁ca₂të₂ táng₃, jme₁lé₄ ja₁chei₂ Ja₁jñiό₅ Lin₃ Gué₄. ⁴ Ja₁jaun₂ jme₁chí'₄ caun₂ ne₄chei₂ a₂lë₅ jmá'₃ quian'₅₄ cu₄nióg₄ ja₁qui₂dsi'₂ chen₂, quian'₅₄ tsí₁gu₅ quió'₅ jág₁ a₂lì'₅₄ quian'₅₄ Diú₄. Rë₂lióg₃ ta₁caun₂ tsí₁gu₅ quian'₅₄ cu₄nióg₄. 'Nió'₃ jaun₂ jme₁chí'₄ ni₁dsig₁ cu₄nióg₄ a₂jme₁tio'₅₄ i₁jñí'₄ maná, quian'₅₄ 'ma₂i₅₄ quió'₅ Aarón a₂ca₂'ia₂ tsin₅ në₃. Ján₃ bá₄ jme₁tio'₅₄ ni₁cang₁ 'í₂ a₂le₁ton₅ jág₁ a₂lì'₅₄ quian'₅₄ Diú₄. ⁵ Ne₄ tsí₁gu₅ jaun₂ jme₁tióñ₂ le₁jné₅ querubines, co₂'nió'₄ léi₄ a₂tág₅ co₂'né'₅ quió'₅ Diú₄. Jme₁le₁jné₅ qui₂rë₂jlë₅ quian'₅₄ tsí₁rë₂cu₅ ja₁'én₂ Diú₄ dsáu₁ dsa₂. La₁ia₁ tsá₃ jé₄ jua'₅₄ le₃jua'₅₄ gué₄ jnia'₅₄ jág₁'lióng₂ juí₁lia'₂ ca₂le₁jé₃ a₂në₅, ne₄ si₂ la₂.

⁶ Jme₁ma₂lë₅ co₂jñia₅₄ le₃jé₃ a₂jaun₂ në₃, jaun₂ gué₄ qui₂dsi₂ton'₅₄ i₂gú'₃ jme₂dsa₂ dsi₂néi₂ le₂'uig₅₄ qui₂dsi₂jmó₂ lia'₂ con'₂ lë₅ ta₁ a₂lín₅. ⁷ La₁ia₁ jé₁ca₂të₂ táng₃ dsi₂néi₂, dsi₂'í₂ jñia'₅₄ lia'₂ jme₂dsa₂ dsen₅₄ co₂ráun₂ lia'₂ caun₂ njí₂, la₁ tsá₃ 'í₂ jua'₅₄ tsá₃ quian₅ jmi₄ já'₂ a₂qui₂dsi₃jen'₅₄ o₄quió'₄ dsáu₁ 'ñiog₅ quian'₅₄ dsáu₁ dsa₂ juig₂ a₂ca₂'náu₂ të₃ tsá₃ njí₅. ⁸ Le₂në₅ jme₁jme₂jníá₂ Jme₂dsí₂ Jñiό₅, a₂tsá₃ jme₁ma₂rë₂na₄ gué₄ juí₅ ja₁dsi₃ton'₅₄ dsa₂ ja₁jñiό₅ lin₃ gué₄, të₁lia'₂ jme₁chí'₄ gué₄ guá'₅ le₂'uig₅₄. ⁹ Co₂'nió'₄ a₂jáng'₅ léi₄ a₂la₂, juí₁lia'₂ quió'₅ jmi₄ rë₂në₃, ia₁ le₃jé₃ a₂cué'₃ dsa₂ Diú₄, quian'₅₄ le₃jín₃ já'₂ a₂qui₂jén'₅ dsa₂ ne₄ Diú₄ në₃, tsá₃ a₁jaun₂ tió'₅ le₃'ñia₅ dsa₂ jua'₅₄ a₂jñiá'₂ a₂qui₂dsi₂jñi₅ dsí₅. ¹⁰ Jñia'₅₄

lia'₂ jaun₂ bá₄ ta₁ qui'₅ le₃jé₃ a₂jaun₂ jui₁lia'₂ 'a₂ lia'₂
lě₅ má₃ a₂gué'₅ dsa₂, a₂'ín'₂ dsa₂, quian'₅₄ le₃jé₃ gué₄
'e₂ a₂jmo₂₃ a₂le₁jíin₃, jmá'₃ 'éi'₃ quió'₅ le₃co'₅₄, jaun₂
quen₅ ca₂tiá₂, ca₂lia'₂ jme₃ré₃ Diú₄ le₃jé₃.

Ta₁ a₂qui'₅ jmi₄ Cristo

¹¹ La₁ia₁ ma₂guan₅ Cristo, jaun₂ 'éi₂ bá₄ ma₂lín₅
jme₂dsa₂ dsen_₄ i₂quió'₅ le₃jé₃ a₂dse₃ a₂ma₂o₂lé₂.
Ma₂ca₂'í₃ guá'₅ jlá'₁ gué₄ a₂rë₂'ŋia₅, on₃jua'₅₄
a₂ca₂jmo₃ dsa₂ mi₂güíg₃. Co₂'nió'₄ le₃jua'₅₄, on₃jua'₅₄
quió'₅ mi₂güíg₃ la₂. ¹² On₃jua'₅₄ a₂ca₂'í₃ të₂le₃
quian'₅₄ jmi₄ chein₄ lau₂ on₃ gué₄ quian'₅₄ jmi₄
guein₂ ca₁jui₅ ně₃, la₁të₂le₃ quian'₅₄ jmi₂'ain_₄'ŋiog₅
bá₄ ca₂'í₃ ja₁jñiò₅ gué₄ co₂ráun₂ tan_₄, jaun₂ le₂ně₅
bá₄ ca₂'náu₂ a₂lió₂ jniog₄ co₂tan_₄. ¹³ Dsón'₂ bá₄
dsau₅ qui'₅ ta₁ jui₁lia'₂ jmi₄ ca₁jui₅, quian'₅₄ jmi₄
chein₄ lau₂, quian'₅₄ ti₁juá₃, quió'₅ guein₂ ca₁jui₅
i₂qui₂dsin'₂ ne₄chei₂, a₂qui₂rë₂séi₂ ne₄ quió'₅ dsa₂
i₂tsá₃ le₁jíin₃. Qui'₅ ta₁ a₂jme₃jñiò₃ jui₁lia'₂ dsa₂
i₂ma₂le₁jíin₃ le₃co'₅₄. ¹⁴ La₁ ja₂lin₃ gué₄ quen₅ jmi₄
Cristo i₂ca₂jéin'₂ 'ŋiog₅ ne₄ Diú₄ të₂le₃ quian'₅₄
Jme₂dsí_₂ i₂chan_₂ co₂tan_₄, ca₂join_₃ të_₃ tsá_₃ 'e_₂
rë_₂cáin'₄. Quian'₅₄ jui₅bí_₂ jmi₄ Cristo a₂jmo_₅ le₁jé_₃
të_₂dsí_₅ jniog_₄, a₂tsá_₃ ma_₃jmo_₂ jniog_₄ a_₂jiog_₅ jui_₅ 'mú_₃
ia_₁jaun_₂ lé_₂ jme_₁ti_₁ jniog_₄ ne_₄ Diú₄ jén'_₃.

¹⁵ 'Uig_{₅₄} jaun_₂, Jesucristo bá_₄ lín_₅ i_₂chén'₅ ne_₄
jág_₁ 'mí_₂ a_₂li'₅₄ * quian'₅₄ Diú₄, ia_₁jaun_₂ jui_₁lia'₂
i_₂ma_₂ca_₂tág_₃ Diú₄, lé_₂ le_₃gue_₃ a_₂ca_₂tiíñ_₂ a_₂jiog_₅
co_₂tan_{₅₄} con'₂ lě_₅ jág_₁ a_₂ma_₂cuë_₃ Diú₄ a_₂cuë_₃. Ia_₁

* **9:15** 'Nio'₂ ja_₁ton_₅ Mateo 26:28, Marcos 14:24, Lucas 22:20, 1 Corintios 11:25.

quian'₅₄ 'mú₃ quió'₅ Cristo, ca₂lón₂ dsa₂ i₂ca₂'náu₂
dso₄ lia₂ con₂ jme₁li'₅₄ gué₄ jág₁ le₂'uig₅₄.

16 Jui₁lia₂ ja₁ron₅ jág₁ a₂ma₂quiog₂ dsa₂ né'₃ gué₄
a₂jón₂, tion₅₄ 'nió'₅ con₂ dsa₂ jág₁ dsau₅ chi₂jua₂'
majon₅ bá₄ dsa₂ i₂ca₂jmo₃, ia₁jaun₂ bá₄ lé₂ le₃ti₃
jág₁ a₂ca₂quiog₂ jaun₂. **17** Jaun₂ lë₃, tsá₃ ta₁ tí₄
jág₁ le₂jaun₂ tē₁lia₂ në₅ bá₄ chan₂ dsa₂ i₂ca₂jmo₃;
jnja'₅₄ lia₂ jë₁ma₂ca₂join₃ bá₄ quí'₅ ta₁. **18** 'Uig₅₄
jaun₂, jág₁ a₂jme₁li'₅₄ né₃, tsá₃ ca₂quí'₃ ta₁ jua'₅₄ tsá₃
ca₂tang₂ jmi₂. **19** Ia₁ cang₂ jme₁ma₂ca₂'é₂ Moisés
ca₂le₃jé₃ jág₁ quió'₅ 'Éi'₃ Juá'₅ ca₂'é'₃ dsa₂ juig₂, jaun₂
gué₄ ca₂can₃ ni₁jnj₂ guéin₂ quió'₅ já'₂ cha₂', quian'₅₄
caun₂ ni₁gu₂ ni₁'ma₂ hisopo, jaun₂ ca₂jme₃jlé'₃
quian'₅₄ jmi₄ guein₂ ca₁juí₅ quian'₅₄ jmi₄ chein₄ lau₂
a₂rë₂cón₅ quian'₅₄ jmig₂,† jaun₂ gué₄ ca₂séi₂ lia₂ ne₄
si₂ a₂rë₂bin₅ ja₁le₁ton₅ 'éi'₃, lia₂ ne₄ quió'₅ le₃jín₃
dsa₂ né₃. **20** Jaun₂ gué₄ ca₂tsí'₃ dsa₂ juig₂: "A₂la₂ bá₄
jmi₂ quió'₅ jág₁ a₂ma₂li'₅₄ quian'₅₄ Diú₄, lia₂ con₂
lë₅ 'éi'₃ a₂ma₂jmo₃ Diú₄ quián₂ 'nia₂'.‡ **21** Ján₃ bá₄
ca₂séi₂ Moisés quian'₅₄ jmi₂ jaun₂, guá'₅ tabernáculo
quian'₅₄ le₃jé₃ gué₄ a₂jmó'₂ dsa₂ ta₁ guá'. **22** Dsón'₂
bá₄ jaun₂, con₂ lë₅ ta₁ quí'₅ Si₂ 'Éi'₃, mei'₂ tsá₃ le₃jé₃
bá₄ 'nió'₅ qui₂le₃chí₂ quian'₅₄ jmi₂. Jaun₂ tsá₃ o₂'én₂
dso₄ cha₂ jua'₅₄ tsá₃ qui₂i₂o₅₄ jmi₂.

Jmi₂ a₂cajén₃ Cristo bá₄jnjá₂ dsáu₁ dsa₂

23 Jaun₂ lë₃, tion₅₄ bá₄ qui₂le₃chí₂ le₂në₅ quian'₅₄
jmi₄ já'₂ ca₂le₃jé₃ a₂jaun₂ a₂qui₂rë₂'uín₄ jui₁lia₂'
quió'₅ guei'₅₄ i₂juíg₃. La₁ia₁ ca₂le₃jé₃ a₂në₅ a₂cha₂
guei'₅₄ i₂juíg₃ né₃, tion₅₄ 'nió'₅ séi₂ quian'₅₄ jmi₂

† **9:19** 'Nio'₂ ja₁ton₅ Juan 19:34. ‡ **9:20** Éxodo 24:8.

a₂dse₃ gué₄ con'₂ gué₄ a₂jaun₂. ²⁴Ia₁ on₃jua'₅₄ a₂ca₂'í₃ Cristo dsi₂néi₂ ja₁jñió₅ jaun₂ a₂rë₂lag₄ quian'₅₄ gu₂tag₄ dsa₂ mi₂güíg₃, a₂rë₂uïn₄ quió'₅ ja₁jñió₅ 'ñiog₅ dsón'₂, la₁ të₂le₃ co₂dsau₅ guei'₅₄ i₂juíg₃ 'ñiog₅ dsón'₂ bá₄ ca₂'í₃, ja₁qui₂jme₂jniai₂₃ jmi₄ rë₂né₃ ne₄ Diú₄ o₄quián₂ jniog₄. ²⁵Tsá₃ jaun₂ qui₂ca₂'í₃ i₂gú'₃ jua'₅₄ qui₂ca₂jéin'₂ 'ñiog₅ ju₁lia'₂ dsi₂'í₂ jme₂dsa₂ dsen₅₄ ja₁jñió₅ gué₄ lia'₂ caun₂ ñi₂ a₂qui₂dsi₂jen'₅₄ jmi₄ i₂sián'₂. ²⁶Jua'₅₄ mei'₂ gué₃ le₂jaun₂ né₃, tion₅₄ bá₄ jme₁'nió'₅ jóin₂ lióng₂ ráun₂ ca₂le₃ ca₂nio₃ mi₂güíg₃. La₁ia₁ le₂la₂ bá₄ lë₅ ju₁lia'₂ rë₂né₃, a₂jéi₂ma₂ca₂dsin₃ jmi₄, ca₂jme₃jniá₂ Cristo co₂ráun₂ tan₅₄ bá₄ ia₁jaun₂ lë₂ le₃jñiá'₂ dsáu₁ dsa₂ të₂le₃ quian'₅₄ a₂ca₂jéin'₂ 'ñiog₅. ²⁷Jaun₂ ju₁lia'₂ co₂ráun₂ bá₄ ca₂tín₂ dsa₂ mi₂güíg₃ dsiáin₃, jaun₂ cang₂ jaun₂ jiá₃ jmi₄ jé₁të₃dsi₅₄ 'éi'₃, ²⁸ján₃ bá₄ le₂jaun₂, co₂ráun₂ tan₅₄ bá₄ ca₂jon₃ Cristo ia₁jaun₂ qui₃cán₂ dsáu₁ dsa₂ mi₂güíg₃. Cang₂ gué₄ jaun₂ jme₃jniai₂₃ jé₁ca₂të₂ táng₃, la₁ on₃jua'₅₄ 'uig₅₄ dsáu₁ dsa₂, a₂ja₃lioin₅₄ ju₁lia'₂ i₂qui₂le₁jñiog₅ bá₄.

10

¹Ia₁ Si₂ 'Éi'₃ quió'₅ Moisés ně₃, co₂'nió'₄ caun₂ 'en'₂ quió'₅ a₂dse₃ a₂ja₃lé₂, on₃jua'₅₄ rë'₂ 'a₂ lia'₂ lë₅ dsón'₂. 'Uig₅₄ jaun₂, lia'₂ o₁líg'₂ jmi₄ tsá₃ tió'₅ 'Éi'₃ jaun₂ jua'₅₄ a₂jme₃ 'jniai₂₃ ju₁lia'₂ dsa₂ i₂ja₂quián₃ ja₁con₂ Diú₄ të₂le₃ quian'₅₄ a₂caun₂ qui₂jén'₃ jmi₄ já'₂ le₂jaun₂, lia'₂ 'í₂ ñi₂.

²Jua'₅₄ mei'₂ gué₃ tió'₅ le₂jaun₂, ¿tsa₁ jme₁ma₂'ná₃ a₂jén'₃ dsa₂ já'₂ ne₄ Diú₄, lí₂'nia'₂? Ia₁ tsá₃

ma₃'e₂ qui₂dsi₂jñi₅ dsí₅ dsa₂ dsáu₁ i₂jme₂ti₃ le₂jaun₂
jë₁ma₂ca₂rín₂ jme₂dsí₂ quió₅.

³ Té₂le₃ qui₂dsau₂ dsí₅ bá₄ dsa₂ lia₂ 'í₂ nj₂ a₂jéin₂
já₂ a₂qui₂rë₂cáin₄ dso₄, ⁴ia₁tsá₂ lé₂ jñiá₂ dsáu₁ dsa₂
ju₁lia₂ jmi₄ ca₁ju₅ quian⁵⁴ jmi₄ chein₄ lau₂.

⁵ 'Uig₅₄ jaun₂, lia₂ con₂ jme₁ca₂ 'í₃ Cristo mi₂güíg₃,
ca₂juá₂ ca₂tsí₃ Diú₄:
Tsá₃ 'niog₂ a₂qui₃jén₂ dsa₂ já₂ ne⁵⁴,
on₃ guë₂ 'niog₂ 'e₂ jme₁cuë₅ dsa₂ 'ne₂.
La₁ ca₂jmo⁵⁴ co₂jñia₅₄ quió₃
caun₂ nj₄ dsa₂ mi₂güíg₃.

⁶ Tsá₃ ca₂té₂ 'au₂ a₂qui₂dsín₂ dsa₂ já₂,
on₃ guë₄ ca₂té₂ 'au₂ 'e₂ a₂qui₂ca₂cuë₃ dsa₂ 'ne₂
o₄quió₄ dsáu₁ dsa₂.

⁷ 'Uig₅₄ jaun₂ ca₂juá₃:
"Jag₄, la₂ guio₃, jmo₅₄ a₂'ñio₂ 'au₂ 'ne₂,
Diú₄ quiáng₃,
ju₁lia₂ chi₁ton₅ ne₄ si₂ a₂rë₂bin₅,
a₂'ag₂₃ jniá₂."*

⁸ Le₂'uig₅₄, juá₂: "Tsá₃ 'nio₃ Diú₄ on₃ guë₂ të₅
dsí₅ a₂qui₃jén₂ dsa₂ já₂ ne₅₄, on₃ guë₂ ju₁lia₂
a₂jme₁cuë₅ dsa₂ Diú₄ o₄quió₄ dsáu₁ dsa₂", (o₁jñia₅₄
jén₃ dsa₂ lia₂ con₂ qui₅ 'Éi₃ a₂'nío₅ jmo₃ dsa₂).

⁹ Jaun₂ ně₃, cang₂ guë₄ jaun₂, juá₂: "La₂ guio₃
jmo₅₄ a₂'ñio₂ 'au₂ 'ne₂, Diú₄ quiáng₃." Co₂'nío₄
a₂juá₂ ca₂dsia₃ cau₅ a₂le₂'uig₅₄ jaun₂, ia₁jaun₂
ca₂chi₃ já₁ jë₁ca₂té₂ táng₃.

¹⁰ 'Uig₅₄ ia₁ a₂ca₂jmo₃ Jesucristo a₂'ñio₂ dsí₅ Diú₄
jaun₂, ma₂ca₂rë₃jñiо₄ jniog₄ jme₁ca₂jén₃ nj₁nj₁₂
'ñiog₅ co₂ráun₂ tan₅₄. ¹¹ Caun₂ tión₂ bá₄ jme₂dsa₂ lia₂

* **10:7** Salmo 40:6-8.

'í₂ j_{mig}₄ a₂qui₂jmo₂₃ ta₁ a₂lín₅, lia'₂ ma₂jmo₂₃ jaun₂ bá₄ a₂qui₂jéin'₂ já'₂ 'lióng₂ ráun₂, ton'₂ tsá₃ tió'₅ guë'₂ 'ein₂ dsáu₁ dsa₂.

¹² La₁ Jesucristo né₃, jme₁ma₂ca₂jéin'₂ 'ñiog₅ co₂ráun₂ tan₅₄ jaun₂ o₄quió'₄ dsáu₁ dsa₂, jaun₂ guë'₄ ca₂guá₂ tē₂le₃ gu₂ ne₁ Diú₄.

¹³ Ja₁jaun₂ guá₅ chi₁jnia₂₃ ca₂lia'₂ ca₂jmo₃ Diú₄ co₂'nió'₄ caun₂ ja₁chi'₃ tag₅₄ quian'₅₄ quió'₅ dsa₂ i₂iog₅₄ quió'₅.

¹⁴ Ia₁ tē₂le₃ quian'₅₄ a₂ca₂jéin'₂ co₂ráun₂ jaun₂, ca₂rē₃'ñia₅ co₂tan₅₄ dsa₂ i₂lë₅ 'í₁ quiáin₅.

¹⁵ Ján₃ bá₄ le₂jaun₂ jáng'₅ jág₁ dsau₅ Jme₂dsí₂ Jñiό₅. Ca₂juá'₂ le₂'uig₅₄:

¹⁶ Jág₁ a₂jmo₅₄ jniá₂ a₂li'₅₄ quian'₅₄ dsa₂ 'éi₂ cang₂j_{mig}₄ jaun₂, lé₂ le₂la₂, juá'₂ Te₁gui'₅₄.

Co₅₄ jniá₂ 'éi'₃ quió₃ tē₂dsí₅ dsa₂ 'éi₂.

Ján₃ bá₄ taun₅₄ jniá₂ ja₁'i₄ dsi₅₄ táng₃.†

¹⁷ Cang₂ guë₄ jaun₂ juá'₂ táng₃:

Lia'₂ o₁líg'₂ j_{mig}₄ tsá₃ ma₃dsiog'₂ dsi₃ jniá₂ dso₄ a₂jme₁rē₂cáin'₄,

on₃ guë'₂ 'e₂ a₂'líg'₅₄ a₂ma₂jmo₃.‡

¹⁸ Jaun₂ né₃, chi₂jua'₂ ma₂ca₂'en₃ dsáu₁ dsa₂, jaun₂ tsá₃ ma₂'e₂ 'nió'₅ jén'₃ guë₄ dsa₂ o₄quió'₄ dsáu₁.

Ma₃jme₁quián jniog₄ ja₁con₂ Diú₄

¹⁹ Jaun₂ lë₃, rin'₅₄ jniog₄, 'uig₅₄ ia₁ a₂ma₂lé₂ dsi₁tió'₄ jniog₄ caun₂ bá₄ 'ei₅ dsi₅ ca₂tē₂ ja₁jñiό₅ lin₃ guë₄ tē₂le₃ quian'₅₄ jmi₄ Jesucristo, ²⁰ tē₂le₃ quian'₅₄ jui₅ 'mí₂ jén'₃ a₂ca₂niá₃ 'éi₂ në₂jag₄ bá₄ tē₂le₃ quian'₅₄ 'mí₂ cortina, co₂'nió'₄ le₃jua'₅₄ tē₂le₃ quian'₅₄ ni₁jí₁₂

† **10:16** Jeremías 31:33. ‡ **10:17** Jeremías 31:34.

'ñiog₅, ²¹ ján₃ bá₄ 'uig₅₄ ia₁ a₂chan₂ jme₂dsa₂ dsen₅₄ juín'₂ quián₂ jniog₄ i₂niog₅ gu₂ dsa₂ quián₅ Diú₄, ²² 'uig₅₄ jaun₂ né₃, ma₃ jme₁quián₄ jniog₄ ja₁con₂ Diú₄ ca₂le₃jé₃ dsí₅ jniog₄, caun₂ bá₄ 'ei₅ dsí₅ a₂'ein₂, a₂tsá₃ ma₃'e₂ qui₂dsí₂jnjí₅ dsí₅ jniog₄, në₂jag₄ bá₄ a₂ma₂qui₂le₁chí₄ a₂ma₂qui₂le₁séi₂ dsí₅ jniog₄. Ján₃ bá₄ le₂jaun₂ co₂'nió'₄ a₂ma₂ca₂rín₂ ni₁njí₁ jniog₄ quian'₅₄ jmíg₂ le₁jé₃.

²³ Jui₁náu₂ jniog₄ tiá₂ a₂'ein₂, tsá₃ jui₁'éi₂ jniog₄ caun₂-tin₃ dsí₅ jui₁lia'₂ jág₁ a₂'in₂ dsí₅. Ia₁ i₂rë₂ti'₅₄ bá₄ Diú₄ i₂ma₂cuë₃ jág₁ quió'₅.

²⁴ Ján₃ bá₄ jui₁'niog'₅₄ jniog₄ dsí₅ 'a₂ lia'₂ tion'₅₄ jniog₄ jág₁ rín'₅₄ le₂jau₂ le₂jau₂ a₂jme₁'nio₃ jniog₄ dsa₂, a₂jmó₁ jniog₄ a₂dse₃,

²⁵ Tsá₃ jui₁tí₄ jniog₄ a₂ñag'₂ jniog₄ co₂lë₅, jui₁lia'₂ ma₂tin₂ i₂lin₅₄, të₂le₃ 'nió'₅ cuë'₅₄ jniog₄ bí₂ rín'₅₄ le₂jau₂ le₂jau₂, të₂le₃ lë₅ guë₄ ia₁ ma₂léi₄ a₂ma₂ja₂quián₃ jmíg₄ jaun₂.

²⁶ Ia₁ në₁jua'₂ a₂ta₁ dsí₅ jniog₄ caun₂ qui₂'niog₂ dso₄ të₃ ma₂ne₅₄ jág₁ dsau₅, jaun₂ tsá₃ ma₂'e₂ cha₂ guë₄ jua'₅₄ lé₂ le₃jen'₄ jniog₄ o₄quió'₄ dsáu₁.

²⁷ Jñia'₅₄ lia'₂ a₂jaun₂ bá₄ 'ei₅ guë₄ a₂jñia₅ jniog₄ a₂'ei₅ gau₂ jë₁qui₃dsí₅ Diú₄ 'éi'₃, jui₁lia'₂ jë₁cau₂ si₂ a₂quión₃ i₂'iog₅₄ quió'₅ Diú₄.

²⁸ Jui₁lia'₂ dsa₂ i₂tsá₃ dsáu₅ dsí₅ 'Éi'₃ quió'₅ Moisés, tion₅₄ bá₄ jóin₂ tsá₃ o₂'én₂ dso₄ cha₂ quió'₅, 'uig₅₄ jág₁ dsau₅ a₂jáng₅ on₃-ún₂.§

²⁹ Jaun₂ në₃, ¿'e₂ guë₄ uig₅ ca₂tín₂, lí₂'nia'₂, jui₁lia'₂ dsa₂ i₂qui₂tsón'₁ Ja₁njí'₅₄ Diú₄, jui₁lia'₂ dsa₂ i₂tsá₃ ji'₅₄ jmi₄ 'éi₂ a₂ca₂lí'₃ jág₁ a₂con₂ ca₂chein'₃ 'éi₂,

ju₁lia'₂ dsa₂ i₂të₂'on'₂ Jme₂dsí₂ quián₅ Diú₄ i₂'ua₁ dsí₂?†

³⁰ Ma₂ne₄ bá₄jniog₄ a₂ca₂juá'₂ Te₁gui'₅₄: “Jniá₂ bá₄ ca₂tíng₂ 'é₄ uig₅ dsa₂; ján₃ bá₄ jniá₂ qui₄.”* Con'₂ siá'₂ ca₂juá'₂: “Qui₃dsí₅ Te₁gui'₅₄ 'éi'₃ ja₁con₂ dsa₂ juig₂ quiáin₅.”†

³¹ jA₂gau₂ bá₄ jaun₂ a₂tián'₃ dsa₂ o₄gú₃ Diú₄ jén'₃!

³² La₁ dsá₂ 'au'₂ 'nia'₂ jmo₄ jmig₄ le₂jñiá₅, lia'₂ con'₂ le₂uig₅₄ jme₁ca₂rë₃ñí'₂ 'au'₂ 'nia'₂, ján₃ bá₄ 'a₂ lia'₂ juin'₂ 'au'₂ 'nia'₂ ca₂tiang'₃ ca₂gueng'₅₄ mi'₅₄ o₂i₁ dsí₅ quian'₅₄ uig₅ a₂ca₂i₃ñíg'₂.

³³ I₂lin₅₄ 'nia'₂ qui₂ca₂jnáu'₂ dsa₂ jág₁ qui₂ca₂jmóg'₂ të₃jín₄ dsa₂ juig₂. I₂lin₅₄ guë'₂ ca₂jme₃quiong'₅₄ ca₂jme₃quiain'₅₄ dsa₂ i₂qui₂ca₂ñág₃ uig₅ le₂né₅.

³⁴ 'Nia'₂ ně₃ ca₂dsia'₅₄ njéi₂ 'au'₂ i₂jme₁tion'₅₄ né'₃ 'má₃. Ján₃ bá₄ ca₂jmo'₅₄ 'nia'₂ 'io'₂ ca₂tiang'₃ lia'₂ con'₂ jme₁qui₂ca₂jniá'₂ dsa₂ le₃jé₃ 'e₂ a₂jme₁cha₂ quián'₂ 'nia'₂. Ia₁ njí'₅₄ bá₄ 'nia'₂ a₂acha₂ guei'₅₄ i₂juig₃ caun₂ a₂dse₃ guë₄ a₂jiog₅ co₂tan₅₄ a₂ca₂tíng'₂.

³⁵ Jaun₂ lë₃, tsá₃ lë₁dsia₂ cau₅ a₂caun₂ 'ei₅ 'au'₂, ia₁ 'njo₅ lin₃ bá₄ quen₅ a₂quí₃ Diú₄ 'lia'₅₄ a₂'éng'₂.

³⁶ Ia₁ 'nío'₅ quián'₂ 'nia'₂ a₂jmó'₂ tió'₃ 'au'₂, ia₁jaun₂ lé₂ le₃jmó'₂ 'nia'₂ a₂'njo₂ dsí₅ Diú₄, ia₁jaun₂ guéi'₁ 'nia'₂ a₂ma₂ca₂juá'₂ 'éi₂ cué₃.

³⁷ Ia₁ njí'₅₄ ta₁, 'njo₅ njí'₅₄ ta₁:
Jiá₃ i₂ma₂lë₅ jág₁ jiá₃,

tsá₃ le₃ñin₅₄.

³⁸ La₁ dsa₂ i₂ñí₅ jui₅ co₂rë₂ ia₁ a₂'éin₂,

* **10:30** Deuteronomio 32:35. † **10:30** Deuteronomio 32:36;
Salmo 135:14.

'éi₂ bá₄ le₃chan₂.‡
 Jaun₂ ně₁jua'₂ dsi₂lein₃ le₃ca'₃,
 tsá₃ dse₃ 'ag₃ dsi₃ jniá₂ quian'₅₄ 'éi₂.§
 39 La₁ jniog₄ ně₃, tsá₃ tióng₂ quian'₅₄ dsa₂ i₂dsi₂len₃
 le₃ca'₃ i₂qui₂dsi₂'én₂ quió'₅. Le₃jaun₂ bá₄ tióng₂
 jniog₄ le₃quió'₅ dsa₂ i₂'én₂, jaun₂ le₂ně₅ bá₄ tín'₄
 jme₂dsí₂ quián₂.

11

Jui₁lia'₂ a₂'én₂ dsa₂

1 Ně₃ ně₃, jui₁lia'₂ dsa₂ i₂'én₂ ně₃, caun₂ bá₄ 'ei₅ dsí₅
 a₂gue₃ a₂jaun₂ a₂'ín₂ dsi₅; jáñ₃ bá₄ jáng'₅ léi₄ a₂'éin₂,
 a₂cha₂ tě₃dsón'₂ jui₁lia'₂ a₂tsá₃ jniá₂.

2 Ia₁ le₂ně₅ bá₄ ca₂rë₃'én₂ dsa₂ can'₅₄ ma₂líg'₂, jaun₂
 ca₂'ag₃ dse₃ Diú₄.

3 Tě₂le₃ a₂'éin₂ bá₄ jniog₄, ηág'₂ jniog₄ a₂ca₂jmo₃
 Diú₄ bá₄ mi₂güíg₃ tě₂le₃ quian'₅₄ jág₁ quió'₅. Jaun₂
 lě₃, jui₁lia'₂ a₂jniá₂ rë₂ně₃ ca₂lě₃ tě₂le₃ quian'₅₄ a₂tsá₃
 jme₁rë₂jniá₂.

Tě₂le₃ a₂'én₂ dsa₂

4 Tě₂le₃ a₂'én₂ bá₄ Abel,* ca₂jén'₃ ne₄ Diú₄ caun₂
 a₂dse₃ gué₄ con'₂ gué₄ a₂ca₂jén'₃ Caín riin'₅₄. 'Uig₅₄
 jaun₂ca₂'ag₃ dse₃ Diú₄ co₂'nió'₄ dsa₂ dsen₃, lia'₂ con'₂
 jme₁ca₂gue₃ a₂ca₂jén'₃ jaun₂. Jaun₂ ně₃, o₁jnjia'₅₄
 gué₄ ma₂rë₂jon₅₄ Abel, ně₂jag₄ bá₄ a₂caun₂ jáng'₅
 jág₁ dsau₅ rë₂ně₃, ia₁ a₂ca₂rë₃'én₂.

‡ 10:38 o₃, "La₁ tě₂le₃ quian'₅₄ a₂'én₂ bá₄ dsa₂ le₃chain₂, jág₂ Diú₄
 ně₂jag₄ bá₄ dsa₂ dsen₃." § 10:38 Habacuc 2:3-4. * 11:4 Abel:
 'Nio'₂ ja₁ton₅ Génesis 4:4.

5 Të₂le₃ a₂'én₂ bá₄ Enoc,† ca₂ñái'₃ mi₂güíg₃ caun₂ të₃ tsá₃ ca₂join₃, tsá₃ ma₂'ein₂ ca₂dsáu'₂ quió'₅, ia₁ Diú₄ bá₄ i₂ca₂tág₃ quió'₅. Ne₄ si₂ juá'₂ a₂ca₂'ag₃ dse₃ Diú₄ né'₃ gué₄ a₂të₂, ia₁ lia'₂ con'₂jme₁chain₂ ca₂jmo₃ a₂ca₂tě₂ dsí₅ Diú₄.

6 La₁ia₁ lia'₂ o₁líg'₂ jmi₄ tsá₃ lé₂ le₃jmo₃ dsa₂ a₂jme₂'ñio₂ dsí₅ Diú₄ në₁juá'₂ tsá₃ 'ein₂, ia₁ jui₁lia'₂ dsa₂ i₂'nio₃ jme₃quián₃ ja₁con₂ Diú₄, tion₅₄ 'nió'₅ le₃'ein₂ de'₂ a₂chan₂ Diú₄, ján₃ bá₄ 'nió'₅ le₃'ein₂ a₂quí₅ Diú₄ 'lian'₅₄ jui₁lia'₂ i₂'nau'₂ a₂dsen₅₄ dsí₅.

7 Të₂le₃ a₂'én₂ bá₄ Noé,‡ lia'₂ con'₂ jme₁ca₂jmo₃ Diú₄ jág₁ 'e₂ niog₅ lé₂, jui₁lia'₂ a₂tsá₃ jniá₂ gué₄, ca₂tón'₃ bá₄ jui₅ a₂ca₂juá'₂ Diú₄, ca₂jmo₃ bá₄ ni₁barco ja₁lión₃ le₂jiog₅ dsa₂ dsí₂né₂ quiáin₅ në₃. Jaun₂ le₂në₅ në₂jag₄ bá₄ a₂ca₂qui₃dsí₂₃ 'éi'₃ ja₁con₂ dsa₂ mi₂güíg₃, jaun₂ le₂në₅ bá₄ ca₂tíin₂ a₂lió₂ Diú₄ co₂'nió'₄ dsa₂ dsen₃, tē₂le₃ a₂'ein₂ bá₄ ján₃.

8 Të₂le₃ a₂'én₂ Abraham,§ lia'₂ con'₂ jme₁ca₂tě₃ Diú₄, ca₂nág₂ bá₄. Ca₂o₃'íin₃ ca₂'í₃ jui₅ a₂dsó₃ ja₁juá'₂ Diú₄ cuë₃ caun₂ 'uë₃ a₂ca₂tíin₂ lé₂ quió'₅. Ca₂o₃'íin₃ 'uë₃ go₅₄ tē₃ tsá₃ ñi₃ a₂já'₄ ñó₃.

9 'Uig₅₄ ia₁ a₂jme₁'ein₂, ca₂guá₂ gua'₅₄ 'uë₃ a₂ca₂juá'₂ Diú₄ cuë₃, co₂'nió'₄ a₂líin₅ dsí₂nau₂ jé₄ 'uë₃ siá'₂. Ca₂guá₂ tsí₁'né₅ a₂lé₅ quian'₅₄ tsí₁'mi'₂; ján₃ bá₄ le₂jaun₂ ca₂jmo₃ Isaac quiaín'₅₄ Jacob në₃, ia₁ ján₃ bá₄ ca₂tíin₂ le₂jiog₅ quian'₅₄ 'éi₂ a₂jme₁ca₂juá'₂ Diú₄ cuë₃.

† **11:5** Enoc: 'Nio'₂ ja₁ton₅ Génesis 5:18-24. ‡ **11:7** Noé: 'Í₂ Génesis 6 - 9. § **11:8** Abraham: 'Í₂ Génesis 12 - 25.

10 Ia₁ jme₁chi₁jŋia₅ Abraham juig₂ ciudad jaun₂ a₂chí'₅ tiá₂, 'uig₅₄ ia₁ Diú₄ bá₄ i₂ca₂'náu'₃ dsí₅ jmo₃, jáñ₃ bá₄ i₂ca₂jmó'g₃.

11 Ján₃ bá₄ tē₂le₃ a₂'én₂ 'ŋiog₅ Sara,* tē₃ ma₂guein₂ a₂le₃chan₂ guein₂ quiáin₅, ca₂gue₃ bá₄ jui₅bí₂ a₂léin₂ chog₅₄ guein₂ ia₁ líin₂ i₂rë₂ti'₅₄ bá₄ Diú₄ i₂ma₂cuë₃ jág₁ quió'₅.

12 Jaun₂ ně₃ Abraham, o₁jŋia'₅₄ a₂ma₂i₁jóin₂, ca₂rë₃chán₃ bá₄ gué₄ tsí₁jon₂ i₂juíñ₅ gué₄ líñ₃ jui₁lia'₂ nei₅ a₂jniá₂ guei'₅₄ mi₂güíg₃, jui₁lia'₂ mi₂tsag₄ a₂cha₂ chei'₅₄ jmi₁ŋí'₄ a₂tsá₃ lé₂ le₃'í₃ dsa₂.

13 Ca₂dsan₃ bá₄ le₃jín₃ 'éi₂ tē₃ tsá₃ ca₂gue₃ jui₁lia'₂ a₂jme₁ca₂juá'₂ Diú₄ cuë₃. La₁ia₁ jme₁'éin₂ bá₄, jaun₂ ně₂jag₄ bá₄ a₂ca₂jág₃ tē₂ uíng₂ a₂jaun₂ a₂'éin₂, tē₅ bá₄ dsí₅ a₂ca₂jág₃. Jaun₂ le₂ně₅ bá₄ ca₂jmo₃ jág₁ a₂líñ₅ dsí₂nau₂ i₂con'₂ ca₂ŋí₅ mi₂güíg₃ la₂.

14 Jaun₂ jui₁lia'₂ i₂dsia₅ jág₁ le₂ně₅, jáng'₅ léi₄ a₂i₂nioi₅₄ bá₄ gué₄ a₂qui₂'no'₂ caun₂ juig₂ jé₁tiain'₃.

15 Jua'₅₄ mei'₂ gué₃ caun₂ qui₂dsau'₂ bá₄ gué₄ dsí₅ gua'₅₄ 'uë₃ ja₁ca₂'uïñ₂, jme₁lé₂ bá₄ jme₁dsí₂lein₃ táng₃ ja₁jaun₂.

16 La₁ tē₂le₃ jme₁'ín₂ dsí₅ caun₂ 'uë₃ a₂dse₃ gué₄, co₂'nió'₄ a₂'ë₂₃ 'uë₃ a₂cha₂ guei'₅₄ i₂juíg₃. 'Uig₅₄ jaun₂ tsá₃ o₂guí'₃ cán₂ Diú₄ a₂quiong₅ dsa₂ Diú₄ quián₅ dsa₂'éi₂, ia₁ ma₂ca₂jmo₃ co₂jŋia₅₄ caun₂ juig₂ ciudad quió'₅ 'éi₂.

17 Tē₂le₃ a₂'én₂ bá₄ Abraham, lia'₂ con'₂ jme₁ca₂caun₃ Diú₄ táu₂, ca₂jéin'₂ bá₄ Isaac† quiáin₅, ne₄ Diú₄. Jme₁ma₂chéin'₅ co₂jŋia₅₄ a₂jme₁ŋí'₃

* **11:11** Sara: 'Í₂ Génesis 18:1-15; 21:1-7. † **11:17** Isaac: 'Í₂ Génesis 21 - 22.

ja₁njⁱ₅₄ i₂jan₂ tan₅₄ quiáin₅, **18** o₁jŋia'₅₄ jme₁ca₂juá'₂ Diú₄ cuag₃ a₂ca₂juá'₂: “Të₂le₃ quian'₅₄ Isaac le₃chan₂ tsí₁jon₂ quiáng'₂.”†

19 Ca₂i₃jiog₅ dsí₅ Abraham, a₂io₅ Diú₄ jui₅bí₂ a₂jme₃jein'₅₄ le₂jiog₅ jín₄ 'lag₄. Jaun₂ dsón'₂ bá₄ ca₂guéin'₂ táng₃ ja₁njⁱ₅₄, ně₂jag₄ bá₄ a₂ca₂jein'₅₄ táng₃ jín₄ 'lag₄.

20 Të₂le₃ a₂'én₂ Isaac, ca₂jme₃gu'₅₄ quió'₅ Jacob quiain'₅₄ Esaú, ca₂cuë₃ jág₁ quió'₅ a₂cuë₃ Diú₄ a₂dse₃ tē₂le₃ ne₄ jui₅ jmig₄ a₂le₃chain₂.§

21 Ján₃ bá₄ tē₂le₃ a₂'én₂ Jacob,* jme₁ma₂ja₂quián₃ jón₂, ca₂jme₃gu'₅₄ quió'₅ le₂jan₂ le₂jan₂ chi'₂ ja₁njⁱ₅₄ José. Jaun₂ ca₂jme₃juíin'₂ Diú₄, a₂chéin'₅ rē₂dsíin₂ ne₄ 'ma₂í₅₄ quió'₅.

22 Të₂le₃ a₂'én₂ José,† lia'₂ con'₂ jme₁ma₂ja₂quián₃ jón₂, ca₂juá'₂ ca₂'íin₃ dsa₂ juig₂ Israelitas a₂'uíin₃ cang₂ gué₂ jaun₂ 'uë₃ Egipto, jaun₂ ca₂quilog₂ 'éi'₃ 'e₂ 'nió'₅ jmo₃ dsa₂ quian'₅₄ ni₁mu₁₂.

23 Të₂le₃ a₂'én₂ bá₄ chog₅₄-jmei₂ Moisés, jme₁ca₂rē₃chán₃ 'éi₂, ca₂'mog₃ con'₂ 'ní₅ tsí₂. Ia₁ ca₂jág₃ a₂'njo'₂ guein₂ 'éi₂, tsá₃ jua'₅₄ ca₂ja₃gó'₃ 'a₂ lia'₂ lě₅ 'éi'₃ quió'₅ rag₅₄ a₂jnjag'₃ quió'₅.‡

24 Të₂le₃ a₂'én₂ bá₄ Moisés,§ lia'₂ con₂ jme₁ma₂lín₅ dsa₂ ma₂juín'₂, tsá₃ ca₂gue₃ quiong₃ dsa₂ ja₁njⁱ₅₄ quián₅ ja₁míg₄ rag₅₄ quián₅ Egipto.

† **11:18** Génesis 21:12. § **11:20** 'Í₂ Génesis 27. * **11:21** Jacob: 'Í₂ Génesis 48. † **11:22** José: 'Nio'₂ ja₁ton₅ Génesis 50:24-26. ‡ **11:23** 'Nio'₂ ja₁ton₅ Éxodo 2:1-10. § **11:24** Moisés: 'Í₂ Éxodo 2 - 11.

25 Co₂ŋei'₅₄ gué₄ ca₂'náu'₃ dsi₅ njág₃ uig₅ quiain'₅₄ dsa₂ juig₂ quián₅ Diú₄, con'₂ gué₄ a₂le₃chain₂ o₂'ŋjó₃ dsi₅ ca₂tiá₂ a₂'no₃ dso₄.

26 'Nio₅ gué₄ quen₅, líin₂, a₂ŋág₃ uig₅ a₂të₃'o'₂ dsa₂, lia'₂ te₃'on'₂ I₂rë₂'ín₁ quián₅ Diú₄, con'₂ gué₄ quen₅ ca₂le₃jé₃ cu₄nióg₄ a₂rë₂'ma₄ 'uë₃ Egipto. Ia₁ 'liain'₅₄ a₂cuë₃ Diú₄, co₂dsau₅ jaun₂ bá₄ ca₂jág₃.

27 Të₂le₃ a₂'én₂ Moisés, ca₂o₃'iin₃ 'uë₃ Egipto, * tsá₃ ca₂rë₃gó'₅ a₂'ne₂ rag₅₄; ca₂nau₂ bá₄ tiá₂ në₂jag₄ bá₄ a₂jíin₂ Diú₄ i₂tsá₃ jniá₂.

28 Të₂le₃ a₂'én₂ Moisés, ca₂jmo₃ Jmig₄ Të₂'iin₅₄, ca₂tsáng₂ jmi₂ o₄'né₄ në₃, ia₁jaun₂ i₂niog₅ ne₄ jme₃dsiain₂₃ jui₁lia'₂ chi'₂ dsa₂ ñe'₂ i₂le₂ne₁ quián₅ dsa₂, tsá₃ téin₂ gu₂tag₅₄ chi'₂ i₂le₂ne₁ quián₅ dsa₂ juig₂ Israel.

29 Të₂le₃ a₂'én₂ dsa₂ juig₂, ca₂ŋii₃ Jmi₁ŋí'₄ Guéin,[‡] ne₄ 'uë₃ quein₂. La₁ lia'₂ con'₂ jme₁'nio₃ jmo₃ le₂jaun₂ dsa₂ juig₂ Egipto, ca₂dsain₃ bá₄, ca₂'iñ'₃ jmig₂.

30 Të₂le₃ a₂'én₂ bá₄ dsa₂ israelitas, ca₂lia'₂ ca₂gon₃ ni₁'ia'₂ quió'₅ juig₂ Jericó,[§] jme₁ma₂ca₂lë₃ i₂nioi₅₄ guio₃ jmig₄ le₃lág'₃ quió'₅.

31 Ján₃ bá₄ të₂le₃ a₂'én₂ 'io₅₄ Rahab* i₂jme₁'nag₅ quió'₅ në₃, tsá₃ ca₂join₃ co₂lë₅ quiain'₅₄ dsa₂ i₂tsá₃ ca₂né'₂,† ia₁ ca₂guein₃ bá₄ rë₂ dsa₂ israelitas i₂jme₁i₂nio₄ tiog₅.

* **11:27** Noé: 'Í₂ Génesis 6 - 9. † **11:28** Egipto, Jmig₄ Të₂'iin₅₄: 'Í₂ Éxodo 12 - 13. ‡ **11:29** Ján₃ bá₄ chei₂ "Jmi₁ŋí'₄ 'Ma₂ta₅." § **11:30** Jericó: 'Í₂ Josué 6. * **11:31** Rahab: 'Í₂ Josué 2:1-21; 6:25; Mateo 1:5; Santiago 2:25. † **11:31** o₃, "dsa₂ i₂tsá₃ ca₂rë₃'én₂."

32 ḡ'E₂ guě₄ juá'₄ jniá₂? Tsá₃ jë₄ jmig₄ jua'₅₄ juá'₄ jniá₂ a₂íng₄ Gedeón,[†] quian'₅₄ Barac,[§] Sansón,^{*} Jefté,[†] David,[‡] Samuel,[§] quian'₅₄ dsa₂ i₂jme₁'ě₂ jág₁ quián₅ Diú₄ né₃.

33 Të₂le₃ a₂'éin₂ bá₄ jáñ₃, ca₂lí₃ juíg₂ siá'₂ ja₁gon₂ rag₅₄, rë₂ bá₄ ca₂qui₃dsi₂₃ 'éi'₃ né₃, jáñ₃ bá₄ ca₂'ió'₃ a₂ca₂jme₃'o₅₄ Diú₄ con'₂ lë₅ jág₁ a₂ca₂cuë₃ a₂jme₃'o₅₄. Jáñ₃ bá₄ le₂në₅ ca₂jnéi₃ i₂lin₅₄ 'o₄ dsi₂'ia'₂, **34** ca₂ei₃ si₂ cau₂ ca₂jo'₅₄, qui₂ca₂lón₂ i₂lin₅₄ a₂jme₁dsiáin₃ quian'₅₄ 'o₄ nj₁tág₂ né₃. Jáñ₃ bá₄ le₂jaun₂ ca₂quín₃ bí₂ dsa₂ 'uan₅₄ ca₂jme₃'uáin₃, jáñ₃ bá₄ ca₂rë₃béin₂ quín₂ ja₁niog₅ 'nei₂, jaun₂ ca₂tió'₃ bá₄ jme₁ca₂quín₂ quian'₅₄ 'lióg₂ dsa₂ i₂'iog₅₄ quió'₅. **35** Jáñ₃ bá₄ le₂në₅ chan₂ dsa₂ mí₂ ca₂guein₃ táng₃ 'lag₄ quiáin₅ jme₁ca₂jein'₅₄ táng₃. I₂sián'₂ guë'₂ qui₂ca₂jmóg'₂ dsa₂, la₁tsá₃ ca₂gue₃ a₂lióin₂, ia₁jaun₂ tiin₅₄ a₂jein'₅₄ a₂le₃chain₂ guë₄ dse₃. **36** I₂sián'₂ guë'₂ ca₂njág₃ le₃jé₃ jág₁ qui₂ca₂jnáu'₂ dsa₂ qui₂ca₂bóg₂ dsa₂; ca₂lia'₂ ca₂'nei'₂ dsa₂ quian'₅₄ njí₁ cadenas, ca₂to'₂ dsa₂ né'₃ 'má₃ né₃. **37** I₂lin₅₄ guë'₂ ca₂dsan₃ qui₂ca₂jnáu'₂ dsa₂ cang₄, i₂sián'₂ né₃ ca₂ti₃ dsa₂ ca₂'nói₁ quian'₅₄ njí₁ chi₁jan₁, * ca₂jme₃dsiog₅ dsa₂ quian'₅₄ nj₁tág₂ né₃. Qui₂i₁nioi₁₂ i₁jnai'₅₄ a₂la₂-ó₃ le₁qui'₂ jmá'₃ ni₁lo₄ já'₂ cha'₂ quian'₅₄ ni₁lo₄ chein₄ lau₂ né₃; të₂njéi₂, tsá₃ dse₃ qui₂le₁'ág₄ dsí₅, jáñ₃ bá₄ qui₂ca₂jmóg'₂ dsa₂. **38** Tsá₃ lé₂ le₃jua'₅₄

[†] **11:32** Gedeón: 'Í₂ Jueces 6 - 7. [§] **11:32** Barac: 'Í₂ Jueces 4 -

^{*} **11:32** Sansón: 'Í₂ Jueces 13 - 16. [†] **11:32** Jefté: 'Í₂ Jueces

11 - 12. [‡] **11:32** David: 'Í₂ 1 Samuel 16 - 31 quian'₅₄ 2 Samuel.

§ 11:32 Samuel: 'Í₂ 1 Samuel. ^{*} **11:37** A₂lin₅₄ chog₅₄ si₂ chi₁ton₅

ján₃; "ca₂can₃ dsa₂ táo₂."

ju'a⁵⁴ jme₁ca₂tín₂ dsa₂ mi₂güíg₃ le₃chan₂ dsa₂ 'éi₂
quiong'⁵⁴. Jme₁i₂nioi⁵⁴ 'uë₃ co₂'ñiog₅, le₂con₂ má'₂
né₃, né'₃ cang₄ tē₂'lau₂, né'₃ tau₂ a₂niog₅ né'₃ 'uë₃
né₃.

39 Le₃jín₃ dsa₂ 'éi₂, ca₂'ag₃ Diú₄ dse₃ 'uig⁵⁴ ia₁
a₂'ein₂, la₁ia₁ tsá₃ ca₂'iò'₃ a₂jme₁ca₂juá'₂ Diú₄ cuë₃.

40 Jme₁ma₂i₃jiog₅ dsí₅ Diú₄ jmo₃ co₂jñia⁵⁴ caun₂
a₂dse₃ gué₄ quián₂jniog₄, ia₁jaun₂ tsá₃ le₃'ñia₅ dsa₂
'éi₂ jua'⁵⁴ tsá₃ le₃'ñia₂₃ co₂lë₅ quian'⁵⁴ jniog₄.

12

Jin₄jniog₄Jesús

1 Jaun₂ lë₃, ia₁ njí₄ lë₃ juín₅ dsa₂ qui₂le₁lio₃ jniog₄
i₂ma₂ca₂jme₃jnia₅ a₂'ein₂, jaun₂ dsiá₁ jniog₄ cau₅
ca₂le₃jé₃ lio⁵⁴ a₂jmo₅ jnág₅ quián₂, ján₃ bá₄ le₂në₅
juí₁lia'₂ dso₄ a₂qui₂nió₅ jniog₄ né₃, jaun₂ dsau⁵⁴
jniog₄ ne₄ jui₅ a₂juín'₂ dsi₅, né₂jag₄ bá₄ a₂i₂nio₄
co₂chi'⁵⁴ a₂tián'₅ jág₁ rin'⁵⁴.

2 Jaun₂ né₃, né₄ jniog₄ Jesús, i₂ca₂niá₃ jui₅ a₂'ein₂
jniog₄, ján₃ bá₄ i₂jme₂'ñia₅ a₂'ein₂ jniog₄. Ca₂jmo₃
'éi₂ tió'₃ dsí₅ ne₄ cróg₄, tsá₃ ca₂tón'₃ jui₅ a₂o₂guí'₃
a₂ca₂can₃, ia₁ jme₁ma₂ñi₅ bá₄ a₂cán₂ o₂'ñió₃ dsí₅
a₂'io'₂ jén'₅ cang₂ gué₄ jaun₂. Jaun₂ né₃, ca₂guá₂
tē₂le₃gu₂ ne₁ne₄ta₁ quió'₅ Diú₄.

3 'Nió'₂ 'nia'₂ 'au'₂ jaun₂, 'a₂ lia'₂ ca₂jmo₃ Jesús:
ca₂jmo₃ tió'₃ dsí₅ mi'⁵⁴ a₂ca₂dsia₃ dsa₂ i₂qui₂rë₂cán'₄
dso₄, ja₁coin₂, ia₁ con'₂ tsá₃ ñó₅ né₁jua'₂ ca₂'ong'₃
'nia'₂, ca₂lia'₂ ca₂uáng'₂.

4 Ia₁ tsá₃ gué₄ 'ein₂ ma₂qui₂ca₂quín'₂ 'nia'₂ ca₂lia'₂
ca₂tang₂ jmi₂ 'an'⁵⁴ 'nia'₂ quian'⁵⁴ mi'⁵⁴ a₂jmo'₂
quian'⁵⁴ dsáu₁.

5 Jaun₂ ma₂ca₂'en₃ bá₄ 'au'₂ 'nia'₂ jág₁
 a₂ma₂chi₂ca₂léi'₁ Diú₄ jui₁lia'₂ jan₂ chi'₂-guein₂
 quiáin₅. Le₂la₂ juá'₂ ne₄ Si₂:

Tsá₃ lë₁o₁le₅₄, jón₃,

jua'₅₄ tsá₃ ton'₅₄ 'ne₂ jui₅
 jme₁chei'₅ Te₁gui'₅₄ caun₂ jui₅ dse₃,
 on₃ guë'₂ tsá₃ lë₁o₁'ag₅₄ i₁tíñ₄ 'au'₂
 jme₁cuë₂₃ uig₅.

6 Ia₁ jme₂rë₃ Te₁gui'₅₄ jui₅
 quió'₅ jui₁lia'₂ i₂'nói₃,

ján₃ bá₄ cuë₂₃ uig₅ quió'₅ ca₂le₃jín₃ i₂guein₂₃
 jui₁lia'₂ jan₂ chi'₂-guein₂ quiáin₅.*

7 Tiang'₃ 'nia'₂ jmo₄ ca₂le₃jé₃ uig₅ a₂ŋag'₅₄, ia₁
 le₂jaun₂ jme₂tag₅ Diú₄ jme₂tíin₂₃ 'nia'₂ jui₁lia'₂ jan₂
 chi'₂-guein₂ quiáin₅. ḡ'Eín₂ bá₄ ja₁njl'₅₄ chan₂ i₂tsá₃
 jme₂tag₅ jmei₂?

8 Chei'₅ Diú₄ caun₂ jui₅ rë₂ chein'₂₃ ca₂le₃jín₃ chi'₂-
 guein₂ quiáin₅. Jaun₂ ně₃, jua'₅₄ mei'₂ guë₃ Diú₄
 tsá₃ chein'₂₃ 'nia'₂ caun₂ jui₅ dse₃, tsá₃ lé₂ le₃jua'₅₄
 a₂lín'₅ 'nia'₂ chi'₂-guein₂ quiáin₅ të₃dsón'₂, jnja'₅₄
 lia'₂ a₂jaun₂ bá₄ lín'₅ 'nia'₂ jui₁lia'₂ jan₂ chi'₂-guein₂
 i₂lë₁ca₂rë₃chán₃.

9 Ján₃ bá₄ le₂jaun₂ jniog₄ ně₃, lia'₂ con'₂ jme₁lág₄
 jniog₄ guein₂, jme₁të₂jí₂ chog₅₄-jmei₂ jniog₄ i₂chan₂
 gua'₅₄ 'uë₃. Jaun₂ jme₁jme₂gain₃ bá₄ jniog₄ ně₃. ḡ'Tsa₁
 dse₃ néi₁ jniog₄ gau₂ ja₁con₂ Diú₄? Të₂le₃ 'ë₂ guë₄
 'nió'₅ jme₁gan₃ bá₄ jniog₄ Diú₄ Jmei₂ jniog₄ të₂le₃
 quió'₅ jme₂dsí₂, ia₁jaun₂ le₂në₅ bá₄ le₃chong₂.

10 Jme₁ca₂cuë₃ ca₂tiá₂ uig₅ chog₅₄-jmei₂ jniog₄
 i₂chan₂ gua'₅₄ 'uë₃, lia'₂ con'₂ lë₅ ca₂i₃jiog₅ dsí₅ a₂dse₃.

* **12:6** Proverbios 3:11-12.

La₁ia₁ Diú₄ ně₃ cuë₂₃ jniog₄ uig₅ a₂dse₃ quián₂ jniog₄
guio₅₄, ia₁jaun₂ quein'₅₄ jniog₄ a₂jñiò₅ a₂lín₅ 'éi₂.

11 Dsón'₂ bá₄ jaun₂, lia'₂ 'i₁caun₂ uig₅ tsá₃ tē₅
dsi₅ jniog₄, tē₂le₃ 'ñio₅ uig₅ bá₄ lág₂ jniog₄. La₁ia₁
cang₂ gué₄ jaun₂, jui₁lia'₂ i₂rë₂tin₂ tē₂le₃ quian'₅₄ uig₅
a₂jág₅, ně₂jag₄ bá₄ caun₂ ni₁'ma₂ a₂le₁'ág₄ míg₂ dse₃,
léi₄ bá₄ rë₂jniá₂ tē₂le₃ 'a₂ lia'₂ dse₃ chain₂ 'ei₅ tei₄ dsí₅.

A₂go'₂ a₂tí₁ dsa₂ jág₁ quió'₅ Diú₄

12 'Uig₅₄ jaun₂ chog'₅₄ 'nia'₂ táng₃ gog'₂
a₂qui₂le₁ta'₅₄, jáñ₃ bá₄ chí₁ táng₃ 'nia'₂ tiá₂ mi₂jne'₅₄
a₂llen₅.

13 "Jmo₄ 'nia'₂ caun₂ jui₅ dsau₅ quió'₅ mi₂tag'₅₄
guiong'₅₄,† ia₁jaun₂ tsá₃ 'e₂ qui₃nió₃ i₂sián'₂ jui₁lia'₂
i₂guian'₅₄, tē₂le₃ 'lóin₂ bá₄.

14 Quen'₂ 'nia'₂ bí₂ a₂i₁nio'₄ 'nia'₂ 'ei₅ tei₄ quian'₅₄
ca₂le₃jín₃, a₂le₃chan'₂ 'nia'₂ jñiò₅ ně₃. Ia₁ ca₂lia'₂
'i₁jan₂ tsá₃ lé₂ le₃jín₃ Te₁gui'₅₄ ně₁hua'₂ tsá₃ jñiòi₅.

15 Quion₂ 'nia'₂ 'í₁ ia₁jaun₂ ca₂lia'₂ 'i₁jan₂ jua'₅₄
a₂tsá₃ tiin₃ a₂jme₃gu'₅₄ Diú₄ a₂'ua₁ dsí₅, ia₁jaun₂ tsá₃
'iá₃ jín'₄ 'nia'₂ co₂'nió'₄ caun₂ tsíñ₅ ni₁nau₂ dsi'₃ jmo₅
jan₂ i₂quian₅ o₂me'₅₄ dsi₅ jmo₅ dain₅₄ a₂rë₂'lin'₅₄
juin₅.

16 Jmo₄ 'nia'₂ 'í₁ ia₁jaun₂ tsá₃ 'ein₂ 'nia'₂ i₃nio₄
lia'₂ con'₂ lě₅ mi₅ ni₁ñi₁₂, on₃ gué'₂ i₃nioi₅₄ jua'₅₄
a₂tsá₃ tón'₂ jui₅ jág₁ quió'₅ Diú₄. Le₂ně₅ bá₄ ca₂jmo₃
Esaú.‡ O₄quió'₄ caun₂ má₃ bá₄ ca₂'nag₃ ca₂le₃jé₃
a₂jme₁ca₂tiín₂ a₂lín₅ chi'₂ dsa₂ ñe'₂ i₂ne₅₄.

17 Ma₂ñi'₅₄ bá₄ 'nia'₂, cang₂ gué₄ jaun₂ lia'₂
con'₂ jme₁nio₃ táng₃ Esaú gue₃ a₂jme₁ca₂tiín₂,

† 12:13 Proverbios 4:26. ‡ 12:16 Esaú: 'Í₂ Génesis 25:27-34.

a₂jme₃gu'₅₄ jmei₂, tsá₃ ca₂guéi'₂ jmei₂. Jaun₂ ně₃, tsá₃ ma₃ca₂dsó'₂ 'a₂ lia'₂ tiín'₄ táng₃ jui₁lia'₂ a₂jme₁ca₂tiín₂, o₁jnjia'₅₄ ca₂'náu'₃ 'ñio₅ lin₃ ca₂le₃jé₃ ca₂'o₃.

¹⁸ Quion₂ 'nia'₂ 'í₁ jaun₂ ně₃, ia₁ on₃hua'₅₄ a₂ma₂ca₂jme₁quián'₄ 'nia'₂ má'₂ ñei₅ jaun₂ a₂jniá₂, a₂cau₂ quian'₅₄ si₂, ja₁lě₄ qui₁né'₃ 'ei₅ nei₂, dsí₂ ně₃, qui₃lě₂ gau₂ 'ñio₅ lin₃.

¹⁹ On₃ guë'₂ ca₂nei₂ 'nia'₂ a₂i₂'ein₅₄ ñí₁ trompeta, on₃ guë'₂ jág₁ quió'₅ Diú₄ a₂juá'₂ jág₁ gau₂ tsí'₅ dsa₂ 'éi₂, ca₂lia'₂ i₂ca₂nág₂ jág₁ jaun₂ ca₂mi₃ a₂tsá₃ ma₂juá'₂ 'éi₂ jág₁.

²⁰ Ia₁ tsá₃ jme₁tió'₅ nag₃ 'éi'₃ quió'₅ Diú₄ a₂juá'₂: "Në₁jua'₂ jan₂ já'₂ ca₂'ë₃ má'₂ jaun₂, 'nió'₅ jónin₂ qui₃dsag₅ dsa₂ cang₄." §

²¹ 'Uíg₅₄ ia₁ a₂ñí₄ lě₃ gau₂ a₂jniá₂ ja₁jaun₂, ca₂lia'₂ ñiog₅ Moisés ca₂juá'₂, "Niø₅ lin₃ jlen₅ jniá₂ a₂gó₅." *

²² La₁ia₁ 'nia'₂ ně₃, ma₂ca₂jme₁quián'₄ Má'₂ Sión, co₂'nió'₄ Jerusalén a₂niog₅ guei'₅₄ i₂juíg₃, ciudad quió'₅ Diú₄ jén'₃. Ma₂ca₂jme₁quián'₄ 'nia'₂ ja₁con₂ 'lióng₂ lin₃ mei₅ ángeles i₂ñí₂ jmo₂₃ 'io'₂.

²³ Ma₂ca₂jme₁quián'₄ 'nia'₂ ja₁con₂ dsa₂ i₂tion'₅₄ lo'₂ a₂jme₃juíin'₂ Diú₄, quian'₅₄ ca₂le₃jín₃ chi'₂-guein₂ quián₅ Diú₄ i₂ca₂tín₂ ca₂le₃jé₃ lia'₂ jé₁ca₂tín₂ ja₁ñí'₅₄ i₂ne₅₄, i₂ma₂qui₂le₁ton₅ guei'₅₄ i₂juíg₃. Ma₂ca₂jme₁quián'₄ 'nia'₂ ja₁con₂ Diú₄ i₂qui₃dsí₅ 'éi'₃ quió'₅ ca₂le₃jín₃, ja₁con₂ jme₂dsí₂ quió'₅ dsa₂ dsen₃ i₂ma₂qui₂le₁ñia₅, ²⁴ quian'₅₄ ja₁con₂ Jesús i₂chén'₅ ne₄ jág₁ 'mí₂ a₂li'₅₄ quian'₅₄ Diú₄, quian'₅₄ ja₁con₂

§ **12:20** Éxodo 19:12-13. * **12:21** Deuteronomio 9:19.

jmi₂ a₂rë₃séi₂, a₂quen₅ gué₄ a₂jáng'₅ léi₄ a₂'ua₁ dsí₅ con'₂ gué₄ quen₅ jmi₄ Abel.

25 Jmo₄ 'nia'₂ 'í₁ a₂tsá₃ jmó'₂ 'nia'₂ jua'₅₄ tsá₃ guén'₄ 'nia'₂ Diú₄ i₂juá'₂ tság₅ jniog₄. Ia₁ chi₂jua'₂ tsá₃ ca₂lón₂ jui₁lia'₂ i₂tsá₃ ca₂guén'₂ i₂'éi₂ i₂ca₂'é₂ jág₁ gua'₅₄ 'uë₃ la₂, 'ë₂ gué₄ bá₄ jniog₄ tsá₃ lé₂ le₃lió₂, në₁hua'₂ tsá₃ ca₂guén₄ jniog₄ i₂juá'₂ të₂guei'₅₄ i₂juíg₃.

26 Jmig₄ jaun₂, ca₂i₁bi₅₄ 'uë₃ jme₁ca₂juá'₂ Diú₄. La₁ia₁ rë₂në₃ në₃, ma₂cuë₃ jág₁ quió'₅, a₂juá'₂: "jmo₅₄ gué₄ jniá₂ con'₂ siá'₂ a₂dsi₃bi₅₄, la₁ia₁ on₃hua'₅₄ jmá'₃ gua'₅₄ 'uë₃, le₂jiog₅ guei'₅₄ dsi₂güig₂ bá₄ jáñ₃."†

27 Jui₁lia'₂ a₂juá'₂, "con'₂ siá'₂", dsi₂jein₃ jág₁ a₂jnjá'₂ ca₂le₃jé₃ a₂jniá₂ a₂dsi₂bi₅₄ a₂lé₂ qui₂le₃jñia'₃, ia₁jaun₂ të₃gua₄ co₂tan₅₄ a₂tsá₃ lé₂ dsi₃bi₅₄, on₃ gué'₂ lé₂ le₃jñia'₃.

28 Jaun₂ 'uig₅₄ ia₁ a₂tsá₃ ma₃lé₂ qui₂dsi₃bi₅₄ ja₁gon₂ Diú₄, ja₁cuë₃ jniog₄, jaun₂ cuë'₅₄ jniog₄ ti₁'mag'₄ jaun₂ në₃, o₄quió'₄ ca₂le₃jé₃ a₂la₂, jme₁ti₁ jniog₄ ne₄ Diú₄ në₃ 'a₂ lia'₂ 'njo₂ dsí₅, jme₁'nió₄ jniog₄ Diú₄ a₂'ei₅ gau₂ dsi₅ jniog₄.

29 Ia₁ lí₅ Diú₄ quián₂jniog₄ lia'₂ lë₅ caun₂ si₂ a₂'éin₂ le₃jé₃.‡

13

A₂ lia'₂jmo₃ a₂të₅ dsí₅ Diú₄

1 Tsá₃ lë₁tí₅ 'nia'₂ a₂'nióg'₃ le₂jang'₂ le₂jang'₂ jui₁lia'₂ ríng'₂ 'nia'₂.

2 Tsá₃ jui₁dsi₂'én₂ 'au'₂ 'nia'₂ a₂guéng'₄ dsi₂néi₂ quiáng'₂ jui₁lia'₂ dsa₂ i₂chan₂ ja₁siá'₂, ia₁ le₂në₅ bá₄ ma₂jmo₃ i₂lin₅₄ ma₂ca₂guein₃ ángeles të₃ tsá₃ lí'₄.

† **12:26** Haggeo 2:6. ‡ **12:29** Deuteronomio 4:24.

3 Dsau'₂ 'au'₂ 'nia'₂ jmo₄, jui₁lia'₂ dsa₂ i₂tion'₅₄
 né'₃ 'má₃, nē₂jag₄ bá₄ a₂tion'₅₄ 'nia'₂ guiong'₅₄ co₂lē₅
 quiain'₅₄. 'Nio'₂ 'au'₂ jui₁lia'₂ i₂njí₄ lē₃ qui₂ma₂jmog'₂
 dsa₂, ia₁ já₃n bá₄ dsa₂ chi₁dsán'₃ bá₄ 'nia'₂ i₂lé₂
 le₃njág₃ uig₅.

4 Jui₁jme₂gó'₃ bá₄ le₃jín₃ jui₁lia'₂ a₂jén'₂ dsa₂ gu₂,
 já₃n bá₄ jui₁le₅₄ bá₄ 'í₁ jui₁lia'₂ ja₁tian'₃ dsi₂i₂gu₂
 co₂lē₅, ia₁ qui₃dsi₅ bá₄ Diú₄ 'éi'₃ ja₁con₂ dsa₂
 i₂qui₂'no₅ dso₄, jui₁lia'₂ i₂nió'₅ jág₁ quian'₅₄ i₂sián'₂
 on₃jua'₅₄ dsi₂i₂gu₂.

5 Tsá₃ jui₁chan'₂ 'nia'₂ a₂qui₂chi₁'ηeg'₁ 'nia'₂ jua'₅₄
 a₂njí₄ lē₃ 'in₅ 'au'₂ 'nia'₂ cu₄. Dsáu₅ 'au'₂ 'nia'₂ jmo₄ lia'₂
 con'₂ tí₅ a₂acha₂ quián'₂ 'nia'₂, ia₁ ma₂ca₂juá'₂ Diú₄:
 lia'₂ o₁líg'₂ jmig₄ tsá₃ tón₂ jniá₂ 'nia'₂,
 on₃ guë'₂ téñ₄ jniá₂ 'nia'₂.*

6 Jaun₂ nē₃ lé₂ le₃jua'₅₄ a₂ma₂'eí₅ caun₂ dsi₅:
 Te₁gui'₅₄ bá₄ i₂jme₂'o₅₄ jniá₂;
 tsá₃ gó₅ jui₁lia'₂ 'e₂ lē₂ le₃jmog'₂
 dsa₂ mi₂güíg₃.†

7 Dsá₂ 'au'₂ 'nia'₂ jmo₄, jui₁lia'₂ dsa₂ i₂ma₂jiog₃ ne₄
 jui₅, i₂ma₂juá'₂ jág₁ quió'₅ Diú₄ ca₂tsí₃ 'nia'₂. Quion₄
 'nia'₂ 'í₁ 'a₂ lia'₂ lē₅ ca₂dsiog₃ jui₅ a₂chan₂ dsa₂ 'éi₂,
 jaun₂ én'₄ 'nia'₂ jui₅ jaun₂ jui₁lia'₂ 'én₂ 'éi₂.

8 Lia'₂ ma₂lín₅ jaun₂ bá₄ Jesucristo, dsiog₂, jmig₄
 nē₃, lia'₂ con'₂ tan₅₄ bá₄ líin₅.

9 Tsá₃ lē₁cuë₂ 'nia'₂ jmig₄ jua'₅₄ jiog₃ i₂sián'₂
 i₂jme₂tag₅ 'lióng₂ ne₅₄ juá'₅ siá'₂, a₂tsá₃ lē₅ con'₂ lē₅
 juá'₂ jág₁ quió'₅ Diú₄. Co₂ηei'₅₄ guë₄ dse₃ a₂gue₃
 tē₂dsi₅ jniog₄ jui₅bí₂ tē₂le₃ quian'₅₄ a₂'ua₁ dsí₅ Diú₄,

* **13:5** Deuteronomio 31:6. † **13:6** Salmo 118:6-7.

con'₂ gué₄ tē₂le₃ quian'₅₄ 'éi'₃ jui₁lia'₂ 'a₂ lia'₂ 'nió'₅ gué'₃ dsa₂. Ia₁ tsá₃ ta₁ tí₄ 'éi'₃ jaun₂ jua'₅₄ a₂jme₃'o₅₄ quió'₅ jui₁lia'₂ dsa₂ i₂l₂nio₄ le₂jaun₂.

10 La₁ia₁ cha₂ bá₄ caun₂ ne₄chei₂ quián₂ jniog₄ ja₁tsá₃ ca₂tín₂ gué'₃ jui₁lia'₂ i₂jme₂ti₃ ta₁ guá'₅ tabernáculo.

11 Ia₁ ne₄ bá₄ jniog₄, a₂dsi₂can₅ jme₂dsa₂ dsen₅₄ jmi₄ já'₂ dsi₂néi₂ ja₁jñió₅ lin₃ gué₄, a₂jén'₄ o₄quió'₄ dsáu₁ dsa₂. La₁ia₁ ni₁jñi₄ já'₂ 'éi₂ qui₂dsí'₂ dsa₂ 'ni'₂ ja₁tián'₄ dsa₂ juig₂ Israel.

12 Ján₃ bá₄ le₂jaun₂ ca₂njág₃ Jesús uig₅ 'ni'₂ juig₂, ia₁jaun₂ qui₂jme₃jñió₃ dsa₂ juig₂ quiáin₅ tē₂le₃ quian'₅₄ jmi₄ 'ñiogs.

13 Dsi₁náu₄ jniog₄ jaun₂ ně₃ ja₁con₂ Jesús, co₂'nió'₄ cau₅ ja₁tión₂ dsa₂ juig₂ Israel, a₂quian₂ jniog₄ o₂gui'₃ o₄quió'₄ Jesús.

14 Ia₁ mi₂güíg₃ la₂, 'i₁caun₂ juig₂ tsá₃ cha₂ quián₂ jniog₄ jua'₅₄ a₂jiog₅ co₂tan₅₄, la₁ a₂jaun₂ bá₄ 'niog'₂ jniog₄ ciudad jaun₂ a₂ně₃ gué₄ jiá₃.

15 Tē₂le₃ quian'₅₄ Jesucristo jaun₂ ně₃, ma₃ jme₁juin'₂ jniog₄ Diú₄ co₂tan₅₄, co₂'nió'₄ a₂jen'₄ jniog₄ ne₄ 'éi₂ jág₁ a₂'uë'₂ mi₂'o₄ jniog₄ con'₂ dsi₂ten₅₄ jmo₃ dsa₂ i₂tión₂ le₃quió'₅ 'éi₂.

16 Ján₃ bá₄ tsá₃ o₁ló₄ dsi₂'én₂ 'au'₂ 'nia'₂ a₂dse₃ a₂qui₁cuë'₅₄ 'nia'₂ ca₂la₂ ríng'₂, 'e₂ a₂cha₂ quiáng'₂. Ia₁ jui₁lia'₂ a₂jen'₅₄ 'nia'₂ le₂jaun₂ bá₄ a₂tē₅ dsi₅ Diú₄.

17 Né'₂ 'nia'₂ jmo₄ ja₁con₂ jui₁lia'₂ i₂quiian₅ ne₄ jui₅, jme₁gan₃ 'nia'₂ 'éi₂. Ia₁ jmo₂₃ 'í₁ jme₂dsí₂ quián'₂ 'nia'₂, a₂lín₅ dsa₂ i₂ca₂tín₂ dsi₃jang'₅₄ cuenta ja₁con₂ Diú₄. Jui₁le₅₄ bá₄ dse₃ ta₁ a₂niog₅ gu₂ 'éi₂ ia₁jaun₂

jmo₃ 'io'₂, on₃jua'₅₄ 'lia'₂ dsí₅, ia₁ tsá₃ ta₁ tí₄ ja₁con'₂ 'nia'₂ në₁jua'₂ le₂jaun₂ ca₂'lia'₂ dsí₅.

18 Chi₁len'₄ 'nia'₂ Diú₄ o₄quián₂ jnia'₅₄, ia₁ caun₂ bá₄ 'ei₅ dsí₅ jnia'₅₄ a₂qui₂le₁jé₃ jme₂dsí₂ quián₂, ia₁ 'niog₂ bá₄ jnia'₅₄ qui₂i₁nio₁ lia'₂ dsí₂ten₅₄ jé₄ ca₂le₃jé₃.

19 Ja₂lin₃ gué₄ dsen₅₄ mi₅ jniá₂ a₂chi₁len'₄ 'nia'₂ Diú₄ ia₁jaun₂ lé₂ nei₅₄ a₂i₁ú₃ táng₃ ja₁con'₂ 'nia'₂ nj'₅₄ ta₁.

'Ág'₅jág₁jé₁ca₂tó'₂, cuin₂₃ Diú₄

20 Jui₁jmo₅₄ Diú₄ i₂jmo₅ 'ei₅ tei₄, i₂ca₂tág₃ táng₃ tē₂le₃ quian'₅₄ jmi₂ a₂lí'₅₄ jág₁ a₂jiog₅ co₂tan₅₄, ca₂tág₃ Te₁gui'₅₄ Jesucristo quián₂ jniog₄ ja₁jme₁rë₂'lin₅₄, dsa₂ juín'₂ 'éi₂ juig₅₄ já'₂ cha'₂, **21** jui₁jmo₅₄ bá₄ Diú₄ jui₁jmo'₅₄ 'nia'₂ dsa₂ rë₂'nia₅ jé₄ ca₂le₃jé₃ a₂dse₃ ia₁jaun₂ jmó'₂ a₂'nio₂ dsí₅ 'éi₂. Ján₃ bá₄ jui₁jmo₅₄ 'éi₂ 'e₂'nio₃ jmo₃ quian'₅₄ ca₂le₃jág₃ jniog₄ tē₂le₃ quian'₅₄ Jesucristo. Jui₁le₂juín'₂ bá₄ 'éi₂ lia'₂ co₂tan₅₄. A₂méi₃.

22 Rin'₅₄ jniog₄, mi₅ jniá₂ quián'₂ 'nia'₂, jmo₄ bá₄ 'nia'₂ juín'₂ 'au'₂ quian'₅₄ jág₁ dse₃la₂a₂chi₁len'₄ jniá₂ 'nia'₂, ia₁ tsá₃ jua'₅₄ njí₄ lë₃ 'lióng₂ jág₁ ma₂në₂táun₂ jniá₂ ne₄ si₂.

23 Jui₁le₂ñjí'₅₄ 'nia'₂ jág₁ jui₁lia'₂ rin'₅₄ jniog₄ Timoteo: ma₂dsei₅ bá₄ dsa₂ né₃ 'má₃. Në₁jua'₂ ca₂guán₂ njí'₅₄ ta₁, jaun₂ Jain₅₄ jniá₂ jé₁ma₂té₂ rë₁nei₅₄ jniá₂ i₁jing₁₂ 'nia'₂.

24 Cuin₅₄ 'nia'₂ Diú₄ ca₂le₃jín₃ jui₁lia'₂ i₂jiog₅ quián'₂ 'nia'₂, quian'₅₄ ca₂le₃jín₃ gué'₂ dsa₂ juig₂ quián₅ Diú₄.[‡] Rin'₅₄ jniog₄ i₂chan₂ Italia cuin₂₃ Diú₄ 'nia'₂.

[‡] **13:24** lit. "dsa₂ jnjó₅."

25 Ju₁jme₂gu'₅₄ bá₄ Diú₄ ca₂le₃jín'₃ 'nia'₂. A₂méi₃. §
Co₂në₅.

§ 13:25 A₂lin₅₄ chog₅₄ si₂ tsá₃ chi₁ton₅ “A₂méi₃.”

**Jag₁ 'mí₂ a₂ma₂li'₅₄ quian'₅₄ Diu₄
New Testament in Chinantec, Tepetotutla
(MX:cnt:Chinantec, Tepetotutla)**

copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Tepetotutla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Tepetotutla [cnt], Mexico

Copyright Information

© 1994, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Tepetotutla

© 1994, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 30 Dec 2021
5c52af9e-3086-5d57-9b7e-2e495fea8899